Ի· ՏԱՐԻ 1906 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 17 ՄԱՐԵՐԻ 4382 – Հ· Տ· 24 ՄԱՅԻՍ 1890 – Ն· Տ· 5 ՅՈՒՆԻՍ 1890 – ՀԻՃՐ· 18 ՇԷՎՎԱԼ 1307 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌ولك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԳՐՈՒԹԻՒՆ

	160
	80
	40
	200
	100
	56
	28

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 24 ՄԱՅԻՍ, 1890

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԹԵՄԵՐ ԵՒ ՎԱՆՔԵՐ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Անցեալ օր ի մէջ բերինք Ամեն· Տ· Խորէն Ս· Պատրիարք Հօր ի գիր առած բացատրական հառաւածն, ի պաշտպանութիւն Վիճակաց և Վանօրէից Բարեկարգութեան Կանոնագրին, որոյ Ծրագիրը կը մատուցանէ Ազգ· Վարչութեան և Երեսփ· Ժողովոյ նկատառութեան ու վաւերացման։

Պատրիարքական Ծրագիրը բաժնուած է ութ Գլուխի և 67 յօդուածի, որոց տրամադրութիւնները բացատրող ուրիշ 28 յօդուածք ևս կան։ Առաջին Գլուխը կը տրամադրէ թէ երբ Թեմ մը բաց է փախճանմամբ Թեմակալ Եպիսկոպոսին, գաւառին կրօնական և Քաղաքական ժողովները միանալով՝ Թեմին վանուց վարդապետներէն մին, իսկ եթէ Թեմին մէջ վանք և վարդապետ չկայ՝ քաղաքին աւագերէց քահանայն առաջնորդական տեղապահ կ'ընտրեն, և Պատրիարքարանին իմաց տան։ Պատրիարքը կը բացատրէ թէ ցորչափ կենդանի է Թեմին վրայ ձեռնադրեալ Եպիսկոպոսը, զայն ոչ կարգել կամ ձեռնադրել տալ եպիսկոպոսական կարգի կրօնական անջնջելիութիւնը ջնջել է։ Եպիսկոպոս մը պաշտօնանկ կամ կարգազուրկ կը լինի միայն «երբ հերետիկոս կամ հերձուածող ըլլայ և ընդհանրական Հայրապետի վճռով հերքուի»։ Ժամանակ մը հռոմէական յուզմանք, յետոյ բողոքական խլրտմանք, յետոյ սահմանադրական Վարչութեան կէս մը թերի, կէս մը անընտել, մեծաւ մասամբ ազգային սովորութեանց անյարմար հրահանգներ և յաւելուածներ Եպիսկոպոսները շարունակ տեղափոխելու վիճակին հասուցած են։ Ամեն· Տ· Խորէն Ս· Պատրիարքը չընդունիր այս վիճակ, և իր կանոնագրոյ կէտ նպատակն այս կացութեան դարման տանել է։

Իր ծրագրած տրամադրութեանց համեմատ, առաջնորդական տեղապահը՝ վիճակին Երեսփ· Ժողովոյ դիւանին և Խառն Ժողովոյն հետ գումելով ի Պատրիարքարան, Պատրիարքական Փոխանորդի մը անուանումը կը խնդրէ։ Պատրիարքարանն երբ տեսնէ թէ Թեմին մէջ միաբան վարդապետներ պարունակող վանք կայ, հրաման կուտայ որ գաւառին Երեսփ· Ժողովը նոյն միաբաններէն արժանաւորագոյնը Պատրիարքական Փոխանորդ ընտրէ քուէից մեծամասնութեամբ։ Պատրիարքարանը կը հաստատէ, և տեղական կառավարութեան կ'իմացնէ իր Փոխանորդ։

Իսկ եթէ Թեմին մէջ վանք ու միաբանութիւն չկան, կամ եթէ գտնուած միաբանք շատ ծեր և անկարող, կամ տգէտ և ժողովրդապետութեան անյարմար են, կեդր· Վարչութիւնն ուրիշ վանքերու արժանաւոր վարդապետներէն մին ընտրելով՝ իբր կողմէ Պատրիարքական Փոխանորդ կը ղրկէ։

Թեմի մը Պատրիարքական Փոխանորդը նոյն Թեմի վանականներէն առնուլ պատշաճ է, օգտակար է, և հարկաւոր է, կ'ըսէ Ս· Պատրիարքը։ Պատշաճ է· վասն զի հեռուէն մէկը բերել արհամարհանք է մերձակայ վանքի վանականաց դէմ։ Պատշաճ է պատիւ տալ վանքին և անոր վանականաց, որք նոյն Թեմին մէջ են.— ուրիշ բան է եթէ վանականք իրենք խնդրեն որ Պատրիարքարանը զայլ ոք ղրկէ, գիտնալով թէ իրենց մէջ արժանաւոր մէկը չկայ։ Օգտակար է այս դրութիւն· վասն զի այն վանականք Թեմին մէջ պտըտած, հոգևոր քարոզութեամբ շրջած ըլլալով, տեղեակ են Թեմին և վանքին գործոց ու պիտոյից։ Վանքն և վիճակը սերտ յարաբերութեան մէջ պահելու լաւագոյն միջոցն ալ այս չէ՞ միթէ։ Հարկաւոր ևս է այս դրութիւն· զի գուցէ փորձուին վանականք զայրանալ իրենց եղած անարգանքին դէմ, և վիճակային գործոց մէջ չխառնուիլ, եթէ այնպէս անտես առնուին ամեն առթիւ։

Իսկ երբ ընտրելի Պատրիարքական Փոխանորդն ուրիշ գաւառի մը վանքէն առնուի, իմաստութիւն է ընտրութեան իրաւունքը թողուլ Պատրիարքարանին, որ Թեմական ժողովուրդէն աւելի աղէկ կրնայ գիտնալ թէ ո՛ր վանքին ո՛ր վարդապետն յարմարագոյն է նոյն Թեմի հովուութեան։ Ժողովուրդը կրնայ դատել, և հետևապէս ընտրել, այն եկեղեցականները միայն զորս իրեն մօտ, իր աչաց առջև կը տեսնէ։ Այս շրջանակէն դուրս, մինչև մէկ աստիճան առաւել վստահելի է կեդր· Վարչութեան հեռատես և շրջահայեաց դատողութիւնն և ընտրութիւնը։

* *

Յետ անուանման Պատրիարքական Փոխանորդին, Պատրիարքական Ծրագրին Բ· Գլուխը ցոյց կուտայ նոյն Փոխանորդին եպիսկոպոսացման կերպը, տրամադրելով թէ «Ժողովրդեան բուն ընտրական իրաւունքն, Առաջնորդի մասին, Պատրիարքական Փոխանորդին եպիսկոպոսացումը խնդրելուն մէջ է»։ Այս առթիւ կը յիշեցնէ Ն· Սրբազնութիւն թէ Եկեղեցին՝ իր հոգևոր իշխանութիւնը ժողովրդեան քաղցր ընծայելու համար՝ պաշտօնէից ընտրութիւնը գրեթէ երկրորդ դարէն ի վեր սովորութիւն ըրած է ժողովրդեան ձգել։ Ըստ այս հնաւանդ սովորութեան, ժողովուրդն անձ մը իրեն Եպիսկոպոս խնդրելովն է որ իր ընտրողութեան իրաւունքն յերևան կը բերէ, և ո՛չ թէ առանց ձեռնադրութեան վարդապետ մը իր վրայ հովիւ բերելով։

Երբ Թեմականք իրենց վանքի միաբաններէն մէկն ընտրեր են Պատրիարքական Փոխանորդ, նա մէկ տարի պաշտօնավարելէն յետոյ, իրեն համար գաւառական Երեսփ· Ժողովն եպիսկոպոսացում կրնայ խնդրել Պատրիարքարանէն։ Իսկ Պատրիարքարանին կողմէ ղրկուած Պատրիարքական Փոխանորդը պէտք է երեք տարի ամբողջ պաշտօն վարէ, և այս պայմանաժամէն ետքը միայն գաւառական Երեսփ· Ժողովը կրնայ խնդրել նորա եպիսկոպոսացումն։ Այս օրինակ խնդրագիր մը պէտք է ստորագրուի ո՛չ միայն գաւառական Երեսփ· Ժողովէն այլ և Թեմին մէջ եղած վանքին վանականներէն և նոյն Թեմի եկեղեցեաց աւագ քահանաներէն։

Այս մէկ տարւոյ և երեք տարւոյ կրկին պայմանաժամերը խոհեմաբար գրած է Ս· Պատրիարք Հայրը· զի երբ Պատրիարքական Փոխանորդը գաւառին մէջէն է, վիճակայինք արդէն կը ճանչեն զինք, ինք ալ վիճակին գործերը մօտէն գիտէ, և երբ տարի մը գոհ մնան իրարմէ, կրնան վերջնապէս կապուիլ իրարու հետ։ Բայց երբ Փոխանորդն հեռուէն կուգայ, երբ Պատրիարքարանի կողմէ անուանեալ կուգայ, աւելի երկար փորձ մը սահմանել խոհեմութիւն է։

Կուսակալութեան կեդրոն եղած Թեմեր գումարելով իրենց Երեսփ· Ժողովը՝ կ'որոշեն Պատրիարքական Փոխանորդին եպիսկոպոսացումն։ Իսկ երբ Թեմ մը փոքր Միւթէսարրըֆութիւն կամ Գայմագամութիւն է, կուսակալանիստ Թեմի Եպիսկոպոսը պէտք է Պատրիարքարանի կողմէ երթայ նախագահել այն ժողովոյ որ իր Փոխանորդին եպիսկոպոսացումը պիտի խնդրէ։ Քանի որ այս փոքր Թեմեր ազգային-աշխարհիկ խնդրոց տնօրինութեան համար կուսակալանիստ Թեմի Եպիսկոպոսին միջնորդութեան կը դիմեն շարունակ, Ս· Պատրիարք Հայրը կը փափաքի Վիլայէթի մը զանազան Եպիսկոպոսաց մէջ ի սկզբանէ համակիր յարաբերութեան կապեր հաստատել, անօրինելով որ կուսակալանիստ Թեմի Եպիսկոպոսին նախագահութեամբ ու հովանաւորութեամբ կատարին ստորադաս Թեմերու ընտրութիւնք։

* *

Պատրիարքական Ծրագրին Գ· Գլուխը կը սահմանէ Եպիսկոպոսին պաշտօնէ դադարման պարագաները։ Հովիւ մը ցորչափ Պատրիարքական Փոխանորդ է վիճակին մէջ, տեղւոյն Երեսփ· Ժողովն անոր կարողութեան վրայ դիտողութիւն կրնայ ընել, և անոր փոփոխումը խնդրել Պատրիարքարանէ, մինչև երեք տարի։ Երբ երեք տարիէն ետքն երեք ամիս ևս անցնի և գաւառէն ի Պատրիարքարան ո՛չ գանգատ գայ ո՛չ ալ եպիսկոպոսացման խնդրագիր, Պատրիարքարանն՝ ի խնդրոյ Փոխանորդին՝ կեդր· Վարչութեան որոշմամբ եպիսկոպոսացման վկայագիր կը ղրկէ նմա, որպէսզի Էջմիածին երթայ եպիսկոպոսութիւն ընդունելու։

Այս զգուշական խիստ պայմանները գնելով, Ս· Պատրիարք Հօր նպատակն է որ գաւառ մը և եկեղեցական մը զիրար լաւ ճանչնալէ ետքը միայն եպիսկոպոսական պսակաւ ցկեանս կապուին իրարու հետ, որպէս զի Եպիսկոպոսի անդէպ հրաժարմունք տեղի չունենան։ Բայց միթէ չի՞ վախցուիր որ այս տրամադրութեանց զօրութեամբ Թեմերն ընդ երկար առանց Եպիսկոպոսի մնան, և միթէ քաղաքային տեսակէտով անպատեհութիւնք յառաջ չե՞ն գար այս վիճակէ։

Այս առարկութեան Ս· Պատրիարք Հայրն հետևեալ կերպիւ կը պատասխանէ·

«Քանի անգամ որ Թեմականք փոփոխութիւն ուզեն և օրինաւոր պատճառ ներկայացնեն, պէտք է Պատրիարքարանը փոխէ։ Բայց ամեն փոփոխեալ Եպիսկոպոս լինելու համար անպատճառ պէտք է երեք տարին լրացնէ, մինչև որ Թեմն իր ուզած հովիւն, հովիւն ալ իր կարողութեան տանելի եղած աստիճանը գտնէ, որպէս զի յետոյ մին կամ միւսն իր ընտրութեան մէջ զինք խաբուած չգտնէ, կամ աճապարած չըլլայ։

«Կրնա՞յ ըսուիլ թէ պաշտօնական խառնութիւն շատ է։ Թեմն առանց Եպիսկոպոսի մնալով՝ օտար գաւառութեան գործակատարները իրենց եպիսկոպոսական շքովն աւելի փայլուն և առաջնակարգ կը լինին կառավարութեան ժողովոց մէջ։ Խոհեմութիւնը կը պահանջէ ո՛չ թէ հակառակ կարգին հնարքներուն դէմ խորհիլ, այլ ինչ որ էապէս քու բաժին պարտաւորութիւնն է՝ անոր մէջ թերութիւն չգործել։ Կառավարութեան ժողովոց առջև Եպիսկոպոսին եպիսկոպոսութիւնը չէ որ փայլեցնէ և արդիւնաւոր է, այլ խելահասութիւնն ու քաղաքագիտութիւնը։

«Քանի որ ժողովրդեան ընտրական իրաւունքը կայ, և Պատրիարքարանն ուրիշ եկեղեցւոյ, Յունաց և կաթոլիկաց պէս չկրնար հովիւն ինք ընտրել, եպիսկոպոս ձեռնադրել և ղրկել, այս կէտէն ուրիշ եղանակ չկայ վարուելու։ Եթէ ժողովուրդը պիտի ընտրէ՝ պէտք է գիտնալով և փորձելով ընտրէ։ Գիտնալն և փորձելն ալ մեր նշանակած կերպովը կրնայ ըլլալ· ուրիշ հնարք չկայ։»

Թեմին վրայ ձեռնադրեալ Եպիսկոպոսը ցկեանս հովիւն է իր վիճակին։ Սա իր կողմէ՝ յանուն ո՛և է պատճառի չէ կարող առաջարկել ո՛չ հրաժեշտ և ո՛չ փոփոխումն մէկ վիճակէն միւսը։

Կան սակայն պատճառներ որոց համար Եպիսկոպոսն իր Թեմէն դուրս կրնայ հանուիլ, և Ս· Պատրիարք Հայրը ճշդիւ կը նշանակէ այն պատճառները։ Ա· Երբ ազգային գերագոյն իշխանութիւնն աւելի կարևորագոյն վիճակի մը կամ պաշտօնի մը կը կոչէ զեպիսկոպոսն։ Բ· Երբ Եպիսկոպոսը գայթակղեցուցիչ հաւատքով ու բարքով և հերձուածողութեամբ ժողովրդեան համար հոգևոր վտանգ մը կը դառնայ։ Գ· Երբ կառավարութիւնն Առաջնորդէն դժգոհութեան պատճառ ունենայ, և Պատրիարքարանը կատարեալ քննութեամբ համոզուի։ Դ· Երբ Թեմականք առանց հարկաւոր պատճառի, պարզապէս դժգոհելով խռովին, չուզեն Եպիսկոպոսն, և Պատրիարքարանի խաղաղարար ջանքերն ապարդիւն մնան։ Ե· Երբ Թեմակալ Եպիսկոպոսն այնչափ ծերանայ որ այլ ևս չկարենայ բառնալ առաջնորդական հոգոց ծանրութիւնն։ Այն ատեն Եպիսկոպոսը վանք կը քաշուի, և իրեն տեղ փոխանորդ վարդապետ մը կը գնէ՝ գաւառին Երեսփ· Ժողովոյն որոշմամբ, և առաջնորդական հասոյթին կէս բաժինը կ'ընդունի վիճակէն։

Այս նշանակեալ պարագայից երկրորդին և երրորդին մէջ, Ս· Պատրիարք Հայրը կ'ուզէ որ Առաջնորդը վիճակէն դուրս հանուի, վանքի մը մէջ արգիլուի, և ո՛չ ուրիշ տեղ, և Թեմական պաշտօն չվարէ։ Իրեն տեղ Պատրիարքարանէն Փոխանորդ մը կը ղրկուի, կամ անպաշտօն կամ անթեմ Եպիսկոպոս մը, որով կը կառավարուի Թեմը, ցորչափ կենդանի է բուն Թեմակալ Եպիսկոպոսն։ Եթէ կառավարութիւնը զիջանի, կամ երբ գայթակղութիւնը վերնայ, Թեմակալը կրնայ վիճակը վերադառնալ։

Չորրորդ պատճառին համար Եպիսկոպոսը թէև մօտակայ վանք մը կը քաշուի, բայց Թեմական հասութից կէսը կ'ընդունի, և միւս կէսը կը ստանայ Պատրիարքական Փոխանորդն, ի կենդանութեան Թեմակալին։ Ի բացատրութիւն այս տրամադրութեան, կ'ըսէ Սրբազան Հեղինակն Ծրագրոյն·

«Արդարութեան և եկեղեցական բարեկարգութեան պայմանք կը պահանջեն չթողուլ որ հոգևոր իշխանութիւնը կարգ մը եսասէր և շահասէր մարդոց ձեռքը խաղալիկ լինի։ Զի միամիտ ամբոխն իրենց Եպիսկոպոսին դէմ գինելու պատահմունք միշտ ա՛յս մարդոց երեսէն կը ծագին։»

Այս բացատրութեան ըսելիք չկայ։ Բայց խնդիրը կը փոխուի երբ կը կարդանք հետևեալ տրամադրութիւնն·

«ԾՕԴ· 14.—Երբ Առաջնորդի մը վրայ կառավարութիւնը դիտողութիւն ընելով Պատրիարքարանը զիջանի պաշտօնէն դադրեցնել՝ մինչև բացատրութիւններն հաղորդուին Բ· Դրան, այս միջոցիս Պատրիարքարանն առժամանակեայ հոգևոր հովիւ մը կը ղրկէ [illegible] տիտղոսով։ Սակայն, դադարեցուցեալ Եպիսկոպոսն իր առաջնորդական հասոյթին մէկ չորրորդը միայն կ'ընդունի։»

Եւ երբ կը կարդանք հետևեալ կանոնական պատճառաբանութիւնը·

«Պատճառն՝ որ Եպիսկոպոսի մը համար կասկած առաջ ալ յանցանք են, Թո՛ղ խոհեմ և զգուշաւոր վարուած լինի, և [illegible] պաշտօնական դիտողութեանց։»

Ակներև է թէ այս խնդիր շատ և շատ փափուկ է· և կարելի չէ բացարձակ յօդուած մը գնել, քանի որ ամենայն ինչ բացառիկ հանգամանքներէն և անոնց գնահատութիւնէն կախում ունի, որ կը փոխուի ըստ տեղւոյն, ըստ խնդրոյն, ըստ անձին, և ըստ պարագային։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ ԵՒ ԶՐՈՅՑՆԵՐ

Աւստրեան իշխանութիւնք ցայսվայր Պոսնիոյ և Հերսէկի ժողովրդէն առնուած զինուորներն այս երկու գաւառաց մէջ կը գործածէին։ Վիեննայի պատերազմական նախարարութեան որոշման համեմատ, այսուհետև Պոսնա-Հերսէքցի զօրքերն աւստրեմաճառ Տէրութեան ուրիշ կողմերը պիտի ղրկուին։

—Ի Փարիզ ձերբակալուած Ռուսերուն մէջ մէկ երկու Հայերու անուանք ևս կ'երևին։

—Կ'ըսուի թէ Ֆրանսա ևս գիջանի է Սոֆիայի կառավարութեան հետ առևտրական պայմանագիր մը կնքել նոյն հիման վրայ որով Անգլիա կնքեց։

—Սերպիոյ արքայական Օպրենովիչեան գերդաստանին հարիւրամեկի հանդէսը ի Շապաց տեղի ունեցան Հոգեգալստեան տօնին առթիւ, բուն Աբենելեան Եկեղեցւոյ, և շատ փայլուն եղան։ Սերպ Նախարարք և համայն պաշտօնական մարմինք ներկայ էին, նմանապէս երկրին այլ և այլ կողմերէն ղրկուած պատգամաւորութիւնք։ Դիտելի էին մանաւանդ Պոսնիայէն, Հերսէկէն և Խրուաթիայէն ղրկուած պատգամաւորութիւնք։ Այս երկրաց Սլաւք, որք ցեղով Սերպ են, բուն Սերպիոյ ժողովրդեան հետ իրենց համերաշխութիւնն հաչակելու առիթ չեն փախցներ բնաւ։

—Ֆրանսացիք որոշեցին զինուորական մեծ նաւահանգիստ մը շինել ի Պիզէրթա, Թունուզի ծովը Միջերկրականի մէջ, որոյ կարևորագոյն դիրքերէն մին է ռազմական տեսակէտով։ Պիզէրթայի նաւահանգիստ արդէն վիճակին մէջ իսկ աշխարհի ընդարձակագոյն նաւահանգիստներէն մին է, և կրնայ պատսպարել բոլոր Տէրութեանց նաւատորմերն։ Արուեստին օգնութեամբ, զինուորական և նաւային առաջնակարգ դիրք մը կրնայ լինել, և այս պատճառաւ էր որ Անգլիա ի սկզբան հակառակեցաւ ֆրանսական հովանաւորութեան հաստատման Թունուզի վրայ։

—Օսման Տիկմա այլ ևս չի պատերազմիր Անգլիացւոց դէմ· բայց իր նախկին թշնամեաց կողմէն ալ յարձակմանց երկիւղ չունի։ Ընդհակառակն, Անգլիացիք կը փափաքին այս մարդը շահիլ, և առևտրական նպատակներու գործածել։ Մեծաքանակ գումար առաջարկեցին իրեն, որպէս զի Սուտանի արևելեան մասը խաղաղեցնէ, ցեղերն հպատակեցնէ, և առևտրական ընդարձակ ձեռնարկութեան մը գլուխ կանգնի, որոյ դրամագլուխն իրեն պիտի ընծայէ անգլիական հզօր ընկերութիւն մը։ Օսման Տիկմա կը վարանի այս փայլուն առաջարկներն ընդունելու, որովհետև անդին Իտալացիք ևս ո՛չ նուազ փայլուն խոստումներ կ'ընեն իրեն։ Ի Մասուա հաստատեալ Իտալացիք Օսման Տիկմայի աջակցութիւնը կը խնդրեն, ի փոխարէն իրեն երաշխաւորելով վեհապետութիւնն փոքր անկախ թագաւորութեան մը, որոյ մայրաքաղաքը կրնայ լինել Քասալա։

—Լոնտոնի ամերիկեան գաղթականութիւնն հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ Պ· Սթէնլիի, որ այս առթիւ ևս շեշտելով ցոյց տուաւ անհուն հարստութիւնները զորս Ափրիկէ վերապահած է երկրակալ ազգերուն։ Մանաւանդ ըրաւ նաև զԳերմանիա, որ հետզհետէ կը գրաւէ կ'իւրացնէ լաւագոյն պատառներն այս ճոխ աւարին, և մտադիր է տուրքեր ու մաքսատուներ հաստատել, ազգաց ազատ

— 10 —

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՕԳԴԱՎ ՖԷՕՅԷ
ԱՆԴԱՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ

ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏԻ ՊԱՏԻՒ

Ձեռքն երկարեց· և, առանց բառ մը ըսելու, երիտասարդն անդ դրաւ մեղմիւ իր շրթները։

Այն ատեն բաւական երկար լռութիւն մը տիրեց, զոր հազիւ կը խանգարէր թիակներուն թեթև ճողփիւնը ջրին մէջ։ Բիէգարոն առաջին անգամ խզեց լռութիւնն, և ջանալով վերսկսիլ իրենց սովորական զուարթ շեշտը,

—Իրօք, ըսաւ, դուք էք քիչ մըն ալ պատճառն այն սրտնեղութեանց զոր կը կրեմ այս դժպատեհ ամուսնութեան առթիւ... Եթէ զձեզ ճանչցած չըլլայի, այնչափ դժուարահաճ չէի ըլլար։

Մանկամարդ կինը գլուխը թօթուեց շնորհալի կերպիւ առանց պատասխանելու։

—Լաւագոյն կը համարէի քու ձեռքովդ կին մը առնուլ, շարունակեց մարքիզը լուրջ ձայնով։

—Շա՛տ փափուկ պաշտօն է այդ... Երբեք չեմ ընդունիր այդ տեսակ պատասխանատուութիւն մը... Երբեք չեմ համարձակիր մէկը ներկայացնել քու ընտրութեանդ, նոյն իսկ եթէ անունը շրթներս ծայրն ըլլայ։

—Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք։

—Ոչինչ։

—Մէկու մը վրա՞յ կը մտածէիք այդ խօսքն ըրած ատեն։

—Ոչ մէկուն վրայ։

—Անկեղծ չէք այս վայրկենիս։

—Չէ՛· բայց ուրիշ բանի վրայ խօսինք, կ'աղաչեմ։ Ձեր Ֆապրիսն աղէ՞կ մարդ է... Կը կարծէ՞ք որ հաճոյակատար ըլլայ ինծի համար։

—Տարակոյս չկայ։ Բայց պէտք է որ հոս իջնենք... եթէ ոչ հոսանքը կ'առնէ կը տանի զմեզ ջրվէժին վրայէն։

Գետակն աջին քիչ մը հեռու Օանի մէջ կը թափէր, փակոցի մը վրայէն անցնելով։ Ջրվէժն, որուն սպիտակութիւնն ի վեր կը հանէր մութ զալարներու տարածութիւնն, երկու հոսանքի կը բաժնուէր, որոց մին եզերաց վրայ հիմնուած ջաղացքի մը անիւը կը դարձնէր, տեսակ մը թերակղզւոյ մէջ։ Դաշտանկարի նիւթ մըն էր այս զոր Ֆապրիս կ'ուրուագրէր երբ տիկին տ'Էմառէ և Բիէգարոն մօտեցան իրեն։

Գարագային յարմար մէկ քանի մեծաբանութիւններէ յետոյ, մանկամարդ կինը, կարմրած այտերով,—ոչինչ բանի մը համար կը կարմրէր,—իր խնդիրքն ըրաւ նկարչին ի նպաստ Պէտրաիսի։ Նկարիչն ընդունեց պարզութեամբ և սիրալիր հաճութեամբ։

—Շատ գոհ պիտի ըլլար խորհուրդներ տալով օրիորդ տը Սառոնի, թէև քիչ մը թողած էր ջրաներկը... Օրիորդ տը Սառոն արդէն նկարա՞ծ էր բնութեան վրայ թէ միայն օրինակի վրայ։—Տիկին տ'Էմառէ, աւելի ևս կարմրելով, չկրցաւ հաստատել թէ բնութեան վրայ նկարած ըլլար։—Օրիորդ տը Սառոն ո՞ր ժամերը նախամեծար կը համարէր իր դասերուն համար։

Այստեղ, տիկին տ'Էմառէ աչքովը խորհուրդ հարցուց Բիէգարոնի։

—Կարծեմ օրուան մէջ մէկ ժամ միայն ունի ազատ, ըսաւ մարքիզը, այն ժամը երբ հօրաքոյրս հանգիստ կ'առնէ ցերեկուան ճաշէն յետոյ։

—Շատ լաւ, այդ ժամը կ'ընտրենք։

Ջաղացքին մօտէն գեղջկական կամուրջէ մը գետակն անցնելով, տիկին տ'Էմառէի կալուածը կը գտնուէր։ Երկու մարդերը ընկերացան նմա մինչև իր տունը և ապա եկան մակոյկը նստան՝ դղեակ դառնալու համար։ Ճամբան, երկարօրէն խօսեցան տիկին տ'Էմառէի վրայ, խօսքերնին միշտ դարձնելով սա հիման վրայ·—Ի՛նչ հրապուրիչ կին։—Ոչ մին և ոչ միւսը խօսեցաւ Պէտրաիսի վրայ։

Զ

ԲՈՒԼՈՒՐ ԳԱՂՏՆԻՔԸ

Ֆապրիս նոյն իրիկունն իսկ իր ծառայութիւններն առաջարկեց օրիորդ տը Սառոնի, որ անոր հաճոյակատարութիւնը վարձատրեց գեղեցիկ ժպիտով մը որով այնքան քիչ անգամ և քաղցրութեամբ կը պայծառանային իր թուխ այտերը։ Նկարիչը փափաքեցաւ տեսնել իր ուրուագիծներէ մի քանին, զորս մանկամարդ աղջիկը ցոյց տուաւ վեհերոտութեամբ։ Բնութեան վրայ նկարուած էին և Ֆապրիս արժանիքէ զուրկ չգտաւ զանոնք։ Ուստի որոշուեցաւ որ հետևեալ օրէն սկսեալ, ճաշէն յետոյ և պառաւուհւոյն միջօրէի կանոնաւոր հանգստեան ատեն, օրիորդ տը Սառոն նկարչին ներքև պիտի վերսկսէր իր ջրաներկի ուսումնասիրութիւնները։

Անկարելի էր այս կարգադրութիւնը գործադրուէր առանց կանխաւ տիկին տը Մոնդռոնի հաճութիւնն առնլու։ Բիէգարոն իր վրայ առաւ այդ գործը։ Այս առթիւ հօրաքրոջն և եղբօրորդւոյն միջև պզտիկ վէճ մը տեղի ունեցաւ։ Պառաւուհին անմիջապէս հոտ առաւ թէ իր ընթերցողին արուեստական քմահաճոյքին տակ՝ ազատագրութեան տարտամ փորձ մը կար, որ հաճոյ չթուեցաւ իրեն։ Չէր կրնար մերժել այս քմահաճոյքն, առանց բացէ ի բաց մատնելու իր նախանձոտ բնաւորութիւնը։ Բայց գէթ իր սրտնեղութիւնը թեթևեցուց մէկ քանի առարկութիւններով։

—Շատ զարմանալի է որ օրիորդ Պէտրաիս կը համարձակի իր ժամանակը բաժնել կարգադրել առանց կանխաւ ինծի իմաց տալու։

—Կը ներէք, հօրաքոյր, իրեն ազատ ժամանակին տէրն է։

—Ես կրնամ ամեն ժամ և ամեն վայրկեան պէտք ունենալ իրեն։

—Բայց ո՛չ քնացած ատեննիդ, հօրաքոյր, կ'աղաչեմ։

—Կը կարծէ՞ք որ յաւիտեանս յաւիտենից քովս պիտի պահեմ զինքն՝ իր զգոյներուն հետ խաղալը տեսնելու հաճոյքն և առաւելութիւնն ունենալու համար։

—Շատ զբաղում չունի, սիրելի հօրաքոյր... և այս ալ ա՛յնչափ անմեղ զբաղում մըն է։

—Անմե՞ղ... խնդիր է այդ։ Ես շատ վստահ չեմ այդ մասին։ Այդ Ֆապրիսը շնորհքով մարդ մըն է..., Գեղադէմ անձ մը... ամեն պարագային մարդ մը... ասկից զատ տաղանդին հրապոյրն ունի... Կը կարծե՞ս որ վարպետին և աշակերտուհւոյն միջև այս ամենօրեայ առանձնութիւնք անպատեհութիւններ չունենան։

—Այո, հօրաքոյր, կը կարծեմ,—երբ աշակերտուհին օրիորդ տը Սառոնն է։

—Շատ լաւ, բայց այսու հանդերձ պիտի տեսնես որ անհաճոյ բան մը պիտի ելլայ այդ կողմէն։

Այսպէս իր դժկամակութիւնը գոհացնելէ յետոյ, տիկին տը Մոնդռոն ըստ երևոյթին համակերպութեամբ ընդունեց ջրաներկի դասերը։ Հետևաբար ամէն օր, այդ վայրկեանէն սկսեալ, Պէտրաիս միջօրէի ժամը մէկէն մինչև երկու աթոռակի մը վրայ կը նստէր Ֆապրիսի քով, դաշտանկարի կամ ճարտարապետութեան կտոր մը գծագրելու կամ նկարելու համար։ Բարեվայելչութեան բնական զգացմամբ մը, դղեակին պատուհաններէն շատ չէին հեռանար, մանաւանդ որ ուսումնասիրութեան բաւական նիւթեր կային թէ՛ դղեակին մէջ և թէ՛ քովերն։

Այդ միջոցին որսորդութեան բացումը, սեպտեմբերի առաջին օրերուն, եկած էր ի ծնէ հաւաքեալ ընկերութեան բերել զուարճութեան և զուարթութեան նոր տարր մը։ Գաղթականութեան մանկամարդ կիները սիրայօժար անձնատուր կը լինէին այս զուարճութեան, ի մեծ յուսահատութիւն և յարգարացի սարսափ լուրջ որսորդներու։ Բիէգարոնն էր որ, հօրաքրոջը խնդրանօք, առաջնորդն և դաստիարակն կը լինէր նորընծայ ծաղկատի որսորդուհիներուն, և մանաւանդ Մարիան տը Լա Դուէյյատի, որ շատ յարմարութիւն ցոյց կուտար որսորդութեան համար, ինչպէս նաև ամէն բանի համար։ Պէտք է խոստովանիլ իսկ որ երիտասարդ մարքիզը տեսակ մը նախասիրութիւն կ'ընծայէր Մարիանի, յորմէ հետէ երևան հանած էր թէ անոր զարմանալի և միամիտ խոշոր աչուրները վաղահաս ապականութեան գանձեր կը ծածկէին։ Ճշմարիտ է որ այդ հետաքրքրաշարժ խառնուրդ կ'զբօսցնէր իր կենցաղավարի ոգին։

Տիկին տը Մոնդռոն, որ միշտ չորս բացած էր աչքերն և ականջները սրած, շուտով նշմարեց այդ երևոյթներն և իր փափաքանաց համաձայն բացատրեց զայնս։ Որսոյ վճռական վայրկեանէն օգուտ քաղել, իր կարծեօք· առաւօտ մը եղբօրորդին իր սենեակը կոչեց, գաղտնի ունկնդրութեանց սովորական ժամուն։ Բիէգարոն անդ գնաց, բաւական բաւեն անմեղութեամբ, որովհետև կ'զգար թէ ա՛լ փախուստի ճամբայ չկար։

(Շարունակելի)

վաճառականութիւնը խափանելու և ամենայն ինչ Գերմանաց վերապահելու համար։—Անգլիացիք եւս քան զեւս կը հրահրեն Պ. Ստէնլիի այս մասը արտասանած յուզիչ ճառերէն, որք նոյնքան հարուածներ են Լորտ Սալզպըրիի նախարարութեան դէմ. «Ուսկի՞ց եկաւ եկաւ այս մարդն, այս փորձանքն», բսած պիտի լինի ինքնիրեն Լորտ Սալզպըրի քանի քանի անգամ, կարդալով Պ. Ստէնլիի խօսածներն ու գրածները։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Խառն Ժողովն ի Նիստ գումարեցաւ երէկ ի Խորհրդարանի Ղալաթիոյ ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

Ժողովը նկատողութեան առաւ Երեսփոխանական բաշխման ցուցակի խնդիրն, ի ներկայութեան Տնտես Խորհրդոյ ատենապետաց, որք յատկապէս հրաւիրուած էին։ Ժողովը նկատելով որ ցարդ 75 ղուրուշէն վար տուրք վճարող ազգայինք եւս իբրեւ ընտրող կը մասնակցին երեսփոխանական ընտրութեանց, մինչդեռ Ազգ. Սահմանադրութիւնը կը տրամադրէ որ 75 ղուրուշ ազգային տուրք տուողները միայն մասնակցին այդ ընտրութեանց, այս առթիւ երկար խորհրդակցութիւններ կատարելէ յետոյ յանձնաժողով մը կազմեց, որպէս զի խնդիրն ուսումնասիրէ և վերջորոշեալ երկու կէտերը միմեանց հետ հաշտեցնելով ծրագիր մը պատրաստէ։

Այս յանձնաժողովն, որ ի Նիստ պիտի գումարի ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, կը կազմեն Վսեմ. Նուրեան էֆէնտի, Վսեմ. Գաբրիէլ էֆէնտի Նորատունկեան, Վսեմ. Սմբատ փաշա Արսլանեան, Ազն. Տիգրան էֆէնտի Խուրշիտեան և Մեծ. Ռէթէոս էֆէնտի Պերպէրեան։

Ժողովը նկատողութեան առաւ Գեր. Ներսէս Վ. Վարդապետ Արսլանեանի հրաժարագիրն յառաջնորդութենէ Զմիւռնիոյ և յետ խորհրդակցութեան մերժեց այդ հրաժարականն, որոշելով հրաւիրել զն. Գերապատուութիւն որպէսզի ընդունի այդ պաշտօնը։ Նոյնպէս որոշեց գրել Զմիւռնիոյ գաւառական վարչութեան որ թէեւ իրենց նորընտիր Առաջնորդն հրաժարած, սակայն Ազգ. Կեդրոնական Վարչութիւնն ընդունած չէ այդ հրաժարականը։

Ժողովը նկատողութեան առաւ Ուսումնական Խորհրդոյ մէկ գիրն որով Գրական Ակումբի մը կազմութիւնը և անդամոց անունները տեղեկագրելով, վաւերացումը կը խնդրէր։ Ժողովը, տեսնելով որ այդ առթիւ կարեւոր կէտեր կան նկատառման արժանի, որոշեց իւր յառաջիկայ նստին զբաղիլ այդ խնդրով։

Ժողովն զբաղեցաւ նաեւ Մայր Եկեղեցւոյ և Կէտիկ Փաշայի Թաղական խորհրդոց միջեւ եղած սահմանի խնդրով և ընթերցաւ Գեր. Պատրիարքական Փոխանորդ Հօր կողմէ այս առթիւ մատուցեալ տեղեկագիրն։ Ժողովն յետ երկար խորհրդակցութեանց նկատելով որ Կէտիկ փաշայի Թաղական խորհրդոյ վերջին ընտրութեան առթիւ երկուց եկեղեցեաց սահմանները խառնուած են, որոշեց որ այս խնդիրն երկուց Թաղական խորհրդոց միջեւ կարգադրուի և Կէտիկ Փաշայի Նախորդ Թաղական խորհուրդն շարունակէ իւր պաշտօնը մինչեւ որ այդ խնդիր վերջնական կարգադրութիւն մը ստանայ։

Կը լսենք թէ Գեր. Մելքիսեդեկ Եպիսկոպոս Մուրատեան, որ Տրապիզոնի առաջնորդ ընտրուած էր, կը հրաժարի այդ պաշտօնէն։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Բալըխի աստիճան տրուեցաւ Տրապիզոնի նահանգին Բէժի տնօրէն Համիտ էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Մէհմէտ Ճէմիլ էֆէնտիի, որ է Պաղտատի նախկին Միւֆթի Ալուսիզատէ էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ' Մահմուտ Աղիոյ էֆէնտիի, որ է նախկին Մեծ-Եպարքոս Սէլիմ փաշայի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ' ֆրանսական կառավարութեան առողջապահական ընդհանուր քննիչ Տօքթ. Բըրուսթի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ' Մարսիլիոյ բժիշկներէն Պ. տը Կոպայիի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ' ռուսական [illegible] շոգենաւին նաւապետ Լիւքոֆի։

Ի Բ. ԴՌՆՆ

Նախարարաց Խորհուրդն իւր երեկի նստին մէջ նկատողութեան առաւ նաև Հեռագրական ու Թղթատարական վարչութեան և Բուլկլիի երկաթուղեաց ընկերութեան միջեւ կնքելի Թղթատարական պայմանագիրը։

—Սպարապետ Բարձր. Այի Սամի փաշա երէկ Նախարարաց Խորհրդոյ մէջ գտնուած պահուն կայս. պալատ երթալու հրաման մը ստացաւ և անմիջապէս գնաց։

—Երէկ Արտաքին գործոց Նախարարութեան պաշտօնատան մէջ յանձնաժողով մը ի նիստ գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ Վսեմ. Սէրվիչէն էֆէնտիի և առողջապահական սակագնոց վրայ խորհրդակցութիւններ կատարեց։ Սոյն յանձնաժողովը կը կազմէին մայրաքաղաքիս օտար դեսպանատանց թարգմանք։

ԱՄԲԱՍՏԱՆԻՉ ԱՏԵԱՆՔ

Կը յիշուի թէ կայս. Իրատէ մը հրամայած էր բարեփոխել Պատժական Օրինաց մէջ գտնուած այն կէտերն որք կը վերաբերին Ամբաստանիչ ատեաններու պարտականութեանց։

Դատական նախարարութիւնն այժմ կը քննէ այդ բարեփոխութեանց առթիւ փոփոխելի օրինական ինչ ինչ կէտերն և իւր այդ գործն աւարտելուն պէս իւր քննութեանց արդիւնքը ծրագրով մը պիտի մատուցանէ ձեռնհաս իշխանութեան։

ՇԱՔԻՐ ՓԱՇԱ

Լ. Հէռալտ գրոյց մը կը յիշէ թէ Շաքիր փաշա, որոյ պաշտօնն աւարտած է ի Կրէտէ, արտասովոր գօմիսէրի պաշտօնով Ալպանիա պիտի ղրկուի սահմանագլխոյ վրայ ծագած խնդիրները կարգադրելու համար։

ԲՈՂՈՔԱԿԱՆՔ Ի ՊԱՂՏԱՏ

Պաղտատէն տրուած տեղեկութեանց համաձայն, տեղական կառավարութիւնը գոցել տուած է Տօքթ. Սմիթ անուն բողոքական բժիշկի մը կողմէ վարձուած մեծ տուն մը որ ժողովարանի կը ծառայէր և զոր ձրի հիւանդանոց ընելու պատրուակաւ բացած էր։ Տօքթորն 5 ղրուշ կը վճարէր եկեղ իրեն քարոզները մտիկ ընել եկողներուն և 40 ղրուշ ալ Բողոքականութիւն ընդունողներուն։ Հասան անուն պարսիկ մը, որ այդ ժողովարանն յաճախողներէն մին էր, բողոքականութիւնն ընդուներ և անունը Եղիա դրուեր է։ Այս և ուրիշ այս տեսակ դէպքերու վրայ տեղւոյն իսլամք ու քրիստոնեայք ինչպէս նաեւ պարսկական հիւպատոսը բողոքեր են կառավարութեան, որ այդ տունը գոցել տուեր, յաճախողներէ մէկ քանին պատժեր և կրօնափոխ պարսիկն ալ պարսկական հիւպատոսարանին յանձներ է։ Կ'երեւի թէ Տօքթորն Ամերիկացի է, զի անգլիական հիւպատոսը բնաւ միջամտած չէ։ Ասկից առաջ բողոքական միսիոնարք երկու անգամ վարժարան բացած էին որ երկու անգամ ալ փակուած էր ժողովրդեան խնդրանաց վրայ։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՓՈՐՁ ՄԸ

Ի Հէյպէլի կղզի Պէլ Վիւ Օթէլը բնակող գերմանացի վաճառական Պ. Ջէնթլէրի քսան հինգամեայ աղջիկն, երեքշաբթի օրը անձնասպանութիւն փորձեր է րէվօլվէրի հինգ հարուածներ պարպելով։ Դնդակներէ երեքը միայն մարմնոյն մէջ մխուեր, սակայն Ներքին գործարանց չեն վնասեր։ Անմիջապէս կոչուած բժիշկներ նախնական դարմանները տուեր և յայտարարեր են թէ վէրքերը մահացու չեն։ Այս դէպք հեռագրաւ աղջկան ամուսնոյն իմաց տրուեր է ի Պոլիս և այս վերջնոյն կողմէ ղրկուած վիրաբոյժ մը ապահովցուցած է թէ վիրաւորեալն կեանքը վտանգի մէջ չէ և թէ մարմնոյն մէջ մխուած գնդակները հանուելէ յետոյ բոլորովին պիտի ապաքինի։ Այդ կին, որ ջղամզութիւն ունէր, հօթը տարի առաջ եւս անձնասպանութիւն փորձած էր, կամուրջին վրայէն ինքզինքը ծովը նետելով, սակայն անկից ի վեր հանդարտ կեանք մը կ'անցունէր։

ՐԻՖԱԹ ՊԷՅԻ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ոստիկանութեան պաշտօնեայք փութով յառաջ կը տանին Րիֆաթ պէյի սպանութեան առթիւ ձերբակալեալ անձանց հարցաքննութիւնները։ Երէկ նոյնպէս լսուեցան այս դէպքէն տեղեկութիւն ունեցող մէկ քանի անձանց վկայութիւններն և ձերբակալելոց հետ դէմ առ դէմ բերուեցան։

Ոստիկանութեան նախարար Վսեմ. Քեամիլ պէյ անձամբ հարցաքննեց Մուսինի մայրը, Սաատէտտինն ու խաչուէճի Օսմանը, սակայն վերջնական արդիւնք մը չունեցաւ։

Կուրիէ Տը Բուլոնյը և Կուրիէ Տը Լա Բը[illegible] լրագրաց ի Թուրքիա մուտքն արգիլուեցաւ։

—Փոխոզացաւը ճարակած է ի Մեծ կղզի և երթալով կը սաստկանայ ու մահ կը պատճառէ։ Թուրք թերթերը ձեռնհաս իշխանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրեն։

Գուզկունճուքի և Սթավրոզի մէջ եւս հարսանիթը ճարակած է։ Սկիւտարի Թաղապետութեան կողմէ ղրկուած բժիշկներ հարկ եղած միջոցները ձեռք առած են։

ՏՕՔԹՕՐ Գ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Սկիւտարէն փոխադրուած է ի Բերա Պէքար փողոց թիւ 9։

Երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը կէս օրէն վերջ իւր բնակարանը կ'ընդունի հիւանդներն և երեքշաբթի օրեր ձրիաբար կը դարմանէ աղքատները։ 47

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊՈՒՔՐԷՇ, 4. Յունիս—Դանուբի Եւրոպական Յանձնախումբը, ռումանական յանձնախմբին առաջարկութեամբ, որոշեց գործադրել Դանուբի վրայ առաջադրեալ աշխատութիւններն, որք ութ փլուզեր պիտի կարճեցնեն Կալաձ-Սուլինայի ճամբան։

ՓԱՐԻԶ, 4.—Օրլէանի դուքը Գլէրվոյէն մեկնեցաւ, իր ներման զեկոյցն իրեն տրուելէ անմիջապէս յետոյ. այս առաւօտ Պալ (Զուիցերիա) հասաւ. Նոյն օրն իսկ Անգլիա մեկնեցաւ։ Ընկերվարական երեսփոխանք ընդհանուր ներում պիտի առաջարկեն բոլոր քաղաքական բանտարկելոց համար, ի փոխարինութիւն Օրլէանի դքսին ներման։

ԼՈՆՏՈՆ, 4.—Երեսփոխանաց ժողովոյն մէջ, արտաքին գործոց նախարար Սըր Ճ. Ֆէրկիւսըն հերքեց այն լուրը թէ գերմանները 10000 եզ յափշտակեր են Ափրիկէի անգլիական ստացուածոց բնիկներէն։

ՊԵՏՐՍՊՈՒՐԿ, 4.—Կայսերական հրամանագիր մը ընկուզենւոյ փայտի արտածման վրայ փութին 30 կոպէկ մաքսատուրք կը դնէ։

ՓԱՐԻԶ, 4.—Երեսփ. Ժողովը կը շարունակէ վիճաբանութիւնը մաքսային խնդրոյն վրայ։ Նախարարաց խորհրդին մէջ, դատական նախարարն յայտարարեց թէ ռուս յեղափոխականաց հարցաքննութիւնը կը շարունակէ գաղտնապէս. բայց ըստ պատժական օրինաց, ո՛ և է տեղեկութիւն չպիտի հրատարակի գրաւեալ թղթոցը վրայ։ Պերլինի Նախկին դեսպան Կոնթօ-Պիրոն դերակոմսը մեռաւ։

ՍՈՖԻԱ, 4.—Պուլկար կառավարութիւնը շնորհակալութիւն յայտնեց Հելլէն կառավարութեան՝ այն բարեկամական ընդունելութեան և աջակցութեան համար զոր Աթէնքի մէջ վայելած է Տօքթ. Վուլքովիչ, որ Հելլենական հաստատութիւններն և օրէնքները քննելու պաշտօն ունէր։ Պ. Սթամպուլով իւր լուսանկարն յանձնեց Հելլէն գործակալին՝ առ Պ. Թրիքուփիս ղրկելու համար։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԲՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 24 Մայիս

Օսմանեան Փօնտերը

Երէկ երեկոյ գոց. (Միւրտ. Ս. [illegible])		21	7
Զօրաւոյն գոցուելէն վերջը	»	21	8 1/2
Բերայի մէջ	»	—	—
Առաւօտուն բացուելու	»	21	11
Կէս օրին	»	21	11
[illegible]			
Երէկ երեկոյ		59	32
Առաւօտուն		59	34
Կէս օր		59	34
[illegible]			
[illegible]	A Սէրի	46	1/4
»	B »	46	1/4
»	C »	21	15
ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐ			
Օսմանեան փէնքաս (?)	Անգլ. Լր.	5	4
Կրէտի փէնքաս (?)	Օսմ. »	10	
[illegible]	» »	7	25
[illegible]	» »	5	3
Թրամուէյ	» »	494	
Բումելիի երկաթուղի	Ֆր.	84	3/4
[illegible] երկաթուղի	Գ. Կ.	136	
ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՔ			
Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100	
20 Ֆրանքնոց	»	87	21
Անգլիական ոսկի	»	110	20
Մարք (գերմանական ոսկի)	»	103	
Իմփէրիալ	»	90	35
Քրիմից	»	51	16
Ռուսի թղթադրամ	»	7	85
» արծաթ	»	76	30
Մէճ. արծաթ. (տարբ)	»	108	14
Վեցնոց	»	103	20
Հինգնոց	»	103	15
Մէթալիք	»	100	10
Թանքէյէ	»	15	

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ԱՏԵԱՆ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՏՌԱՄ ՄԸ

Եղեռնադատ Ատեանն իւր երէկի նիստը զբաղեցաւ կենսապատմութեան դատի մը որ արտասովոր շահեկանութիւն մը կ'ընծայէր։ Ամբաստանելոց նստարանին առջեւ կեցած էր վաթսունամեայ անձ մը, տկաւէն կարճ, համարձակ կեցուածքով, որուն դէմքին վրայ ընկճման կամ զղջման նշան մը չէր երեւեր բնաւ, ընդհակառակն իր ըրածին գիտակցութիւնն ունեցող և իր ոճիրը պաշտպանելու պատրաստ երեւոյթ մը ունէր։ Խասգիւղցի Հայ Նաւավար մըն էր սա, Գրիգոր անուն, որ 1889 տարւոյ աշնան՝ գիշեր մը ամբողջ ծովուն վրայ անցունելէ յետոյ, առաւօտեան դէմ տուն դառնալով, իւր կինը տարփածուին հետ խուցի մը մէջ փակուած գտած էր. տարփածուն (Աշըք անուն թափառաշրջիկ նուագածու մը) յաջողած էր փախչիլ, և ինքը դէմ առ դէմ գալով կնոջը՝ Բերուզին հետ, խելայեղութեան վայրկեանի մը մէջ չարաչար վիրաւորած էր զայն, յետոյ, ուղղակի պահականոց երթալով, իւր ոճիրը խոստովանած և անձնատուր եղած էր ոստիկանութեան։ Կինը տասնհինգ օր յետոյ մեռած էր։

Խուռն բազմութիւն մը, մանաւանդ Խասգիւղցի կօմիերէն, գրաւած էր երէկ ունկնդրաց յատուկ միջավայրը։ Դատարանին կը նախագահէր Վասֆը պէյ, և անդամներն էին՝ Լիմին էֆ., Մէհմէտ պէյ, Նիքօլաքի էֆ. և Մուսթաֆա էֆ. Ընդհ. դատախազի պաշտօնը կը վարէր Հագգը պէյ։

Նաւավար Գրիգորի պաշտպանութիւնն ստանձնած էր փաստաբան Թորոս էֆէնտի Սարաճեան։

Ըստ սովորութեան կարդացուեցան ընդհ. դատախազին ամբաստանագիրը, ամբաստանիչ ատեանի որոշմնագիրը, և հարցաքննութեան ու վկայութեանց թուղթերը։

Ի պատասխանի Նախագահին հարցմանց՝ Գրիգոր իւր անունը, արհեստը և բնակավայրը յայտնելէ յետոյ, ռամկական լեզուաւ բայց մեկին ոճով մը սկսաւ պատմել իւր կեանքը, թէ ինչպէս կնոջն ու զաւակացը օրապահիկը ապահովելու համար ձմեռ ցուրտին դէմ և ամառ արեւուն տակ կը թափառէր ծովուն վրայ, ձկնորսութեամբ ու նաւավարութեամբ. անգամ մը կինը սպառնացած էր թունաւորել զինքը, եթէ ընդդիմանար իւր յարաբերութեանց, և մինչեւ իսկ փորձ մըն ալ ըրած էր. Կռիւ և անելութիւն անպակաս էին ընտանի յարկէն. կնոջ վատաբարոյ ընթացքը թշուառ ըրած էր զինքը. և սակայն համբերած էր միշտ, իր աղքատի պատիւը պահելու և զաւակացը անուան արատ չի բերելու համար։ Այն իրիկունը, բսաւ անցնելով ոճրին պարագայներուն, շատ յոգնած էի. ամբողջ գիշերը նաւակիս մէջ անցունելէ յետոյ, առաւօտեան դէմ հաց և ձուկ առած տուն դարձայ. տղաքս կը քնանային. կնոջս ձայնեցի, դուռը գոց էր. անօթութիւնը կը տանջէր զիս, ուստի դանակ մը առնելով սկսայ հաց կտրել. կինս դուռը չէր բանար, ներսէն աղմուկ մը լսեցի. Աշըքը կը փախցունէր. արիւնս գլուխս ցատքեց. դուռը խորտակել կ'ուզէի, երբ Բերուզ դէմս կանգնեցաւ. ա՛հ, եթէ այն վայրկենին անոր խօսք մը, աղաչանաց բառ մը արտասանէր, թերեւս անգի չ'ընէինէր ինչ որ պատահեցաւ. բայց նա սկսաւ անարգել զիս, պոռալ, կանչել, վրաս յարձակիլ. այդ վայրկենին աչքիս առջեւ կանգնեցան իր բոլոր վատութիւնները, իր անհաւատարմութիւնները. մազերը ձեռքիս փաթթեցի. գեռ կը յամառէր, կ'անարգէր զիս. խելքս գլխէս գնաց. դանակս մարմնոյն մէջ մխեցի. մնացեալը գիտէք։

Սրահին մէջ սարսուռ մը կ'անցնէր և ունկնդրաց ճակատները պաղ քրտինքով մը կ'ողողուէին ի լուր այս պատմութեան զոր Նաւավարը կ'ընէր առանց վարանման, արդար գործ մը կատարած եղողի մը շեշտերով և պարզութեամբ։

Մարդն իր տեղը նստաւ, և վկայք կոչուեցան մի առ մի. ասոնք՝ քանի մը դրացիք, երկու ոստիկանք և պառաւ կին մը՝ ամենքն ալ հաստատեցին ոճիրը և զանազան պարագայներ պատմեցին, որոց եզրակացութիւնը սա էր թէ գիտէին որ Բերուզ տարփածու մը ունէր, թէ այդ պատճառաւ էրկանը հետ կը կռուէր միշտ, թէ Նաւավար Գրիգոր մինչեւ այն ատեն ամբասիր և աշխատասէր կեանք մը անցուցած էր։ Վերջին վկաներն էին Գրիգորի մանչ և աղջիկ զաւակները՝ Ագրիպաս և Ազատն՝ երկուքն ալ չափահաս։ Շատ փափուկ կացութեան մը մէջ կը գտնուէին խեղճերը. սպանուողն իրենց մայրն էր և սպանիչն իրենց հայրը. խոստովանեցան թէ շարունակ «տուներնին արիւն կը հոտէր» ծնողաց յարաբերութեան պատճառաւ, թէ հայրերնին բարի մարդ մըն էր և գիտցած էր համբերել, աչք գոցել, բայց վերջապէս գործն այս տխուր վախճանին էր հասած։

Ուրիշ հարցաքննութիւն և վկայութիւն չի մնալով, Նախագահը խօսք տուաւ ընդհ. դատախազին որ հակիրճ պատճառաբանութեամբ մը ամբաստանելոյն 15 տարւոյ շղթայակապ աշխատութեան դատապարտուիլը պահանջեց ըստ 174րդ յօդուածոյ պատժական օրինաց։

Ապա ոտքի ելաւ ամբաստանելոյն փաստաբանը։ Եղեռնական դատերու մէջ իր վայելած ծանօթ համբաւով՝ Սարաճ Թորոս էֆէնտիէն կ'սպասուէր պաշտպանողական ընտիր ճառ մը. ընդհանուր հետաքրքրութիւն կը տիրէր մանաւանդ թէ ի՛նչ պիտի ըսէր պաշտպանելու համար մարդ մը որ համարձակ կը յայտարարէր թէ իր կինը սպանած է։ Այդ հետաքրքրութիւնն ու այդ համբաւն ի դերեւ չի հանեց. Աւասիկ իր խօսքերուն ամփոփումը.

Այս մարդը, Տէր Նախագահ, կը խոստովանի թէ կինն սպանած է. գործին մէջ սպանութիւն կայ, բայց ո՛չ ոճիր, վասն զի ամեն սպանութիւն ոճրագործութիւն չէ։ Հարցուցէք զինուորին որ պատերազմէն կը դառնայ թէ քանի՛ հոգի սպաննած է, ի պաշտպանութիւն հայրենեաց և կրօնի. միթէ ատոր համար ոճրագո՞րծ կը հռչակուի։ Գրիգոր ալ սպանութիւն մը գործած է ի պաշտպանութիւն իր պատուոյն, բայց ոճրագործ մը չէ. ձեր առջեւ ունիք վաթսունամեայ մարդ մը որուն ամբողջ կեանքը պարկեշտութեան, աշխատութեան շարք մը եղած է. գիշերն ու ցորեկն իրար խառնած է, կեանքը վտանգի դնելով ծովերուն վրայ, որպէս զի պատուով պահէ ընտանիքը. զաւակներ մեծցուցած է, անոնք ալ հայր և մայր ըլլալու վիճակին հասած, և աչա յանկարծ կը տեսնէ անբարոյականութիւնն իր տան մէջ մտած. ամեն կերպ զրկանաց, ամեն կերպ տառապանաց տակացած է, բայց երբ պատիւը ոտնակոխ եղած կը տեսնէ, ա՛լ ինքն իր տէրը չէ. և ո՛վ որ ալ ըլլար այս խեղճ ձկնորսին տեղն, ուրիշ կերպ չի պիտի շարժէր, եթէ անոր չափ նախանձախնդիր ըլլար պատւոյ. Ահա լսեցիք բոլոր վկաները, քառասուն յիսուն տարուան դրացիներ, ամենքն ալ երդմամբ հաստատեցին թէ օրինակելի վարք մը ունեցած էր Նաւավար Գրիգորը. նոյն իսկ սպանեալ կնոջ զաւակները խոստովանեցան թէ հայրերնին ինչե՛ր կը քաշէր, ինչերո՛ւ կը համբերէր։ Առարկուեցաւ թէ Գրիգոր ինք անձամբ տուն առաջնորդած էր այն մարդն որ յետոյ կնոջը տարփածուն եղած է. բայց միթէ ինքը կրնա՞ր գուշակել հետեւանքը, կամ եթէ բուն այդ նպատակաւ տարած ըլլար, վերջէն կրնա՞ր հակառակիլ անոնց յարաբերութեան. Քիչ մը առաջ կարդացուած թուղթերու մէջ լսեցիք Բերուզի յայտարարութիւնն, որ կ'ըսէ թէ քրոջը մահուան վրայ ինք շատ տխուր ըլլալուն, էրիկը տուն հրաւիրած էր Աշըքը որպէս զի երաժշտութեամբ քիչ մը զբօսանք հայթայթէ. միթէ այս պարագայն եւս չի՞ հաստատեր ծերունի նաւավարին սրտին ազնուութիւնը. բայց կինն այս պարագայէն օգուտ քաղելով, ամբաստանութիւններ ըրած է ամուսնոյն դէմ. բնական էր այս, քանի որ ինքը մահամերձ վիճակի մէջ՝ բերնին եկածը պիտի զրուցէր էրիկէն վրէժ լուծելու համար.

Այս սպանութիւն ոճիր չէ, ինչպէս ըսի, և ասոր ապացոյցներէ մին ալ սա է թէ ո՛չ մէկ եղերելի շարժառիթ ունի, գողութիւն, վրէժխնդրութիւն կամ այլ ինչ. բարոյական ինքնապաշտպանութեան մը հարկին առջեւ գտնուած է, և սպաննած է՝ պարզապէս պաշտպանելու համար ինչ որ մարդուս համար ամենէն աւելի նուիրական է աշխարհիս մէջ,— պատիւը։

Այս հիման վրայ պարզելով իւր պաշտպանողական տեսութիւնները, Սարաճեան էֆէնտի եզրակացուց թէ Նաւավար Գրիգոր իրաւունք ունի առաջի օրինաց և մարդկութեան ներողամիտ աչօք դատուելու, թէ մեղմացուցիչ պարագայներ կը թեթեւցունեն այս սպանութեան հանգամանքը, և թէ հետեւաբար նա ո՛չ թէ 174րդ յօդուածի համեմատ 15ամեայ թիապարտութեան, այլ 188 և 190րդ յօդուածոց զօրութեամբ թեթեւ պատժոյ մը միայն արժանի է։ Եւ խօսքը կնքեց, կոչում ընելով դատաւորաց խղճին և արդարադատութեան։

Դատաւորք խորհրդակցութեան սենեակը քաշուեցան գրեթէ մէկ ժամու չափ, որոյ միջոցին ունկնդիր ժողովուրդը, նրբանցքներուն մէջ ցրուած՝ անհամբերութեամբ կ'սպասէր դատոյն ելից, և ընդհանուր կերպով կը յուսացուէր, եթէ ոչ անպարտ արձակումը, գէթ երկու կամ երեք տարւոյ բանտարկութեան վճիռ միայն։

Ժամ 10ին ատեանը վերստին բացուելով, քարտուղարը կարդաց դատարանին վճիռը որ մեծամասնութեամբ (այսինքն հինգ դատաւորաց չորսին քուէովը) ոճրագործ կը հռչակէր Նաւավար Գրիգորը, պատժական օրինաց 174րդ յօդուածին տրամադրութեամբ, ըստ պահանջման ընդհ. դատախազին։

Սարաճեան էֆ. խօսք առնելով, դարձեալ փաստաբանեց թէ արդարանալի պարագայներով շրջապատեալ է այս սպանութիւն, ըստ 188-190 յօդուածոց պատժական օրինաց, և ո՛չ թէ ոճիր մըն է։

Դատաւորք, ըստ սովորութեան, երկրորդ անգամ խորհրդակցութեան սենեակն առանձնացան՝ ամբաստանելոյն պատիժը որոշելու համար։ Տասն վայրկեանէն վերադարձան ի ժողովարահն, ուր տիրող բուռն անձկութեան և խորին լռութեան մէջտեղ՝ նախագահ Վասֆը պէյ խօսքը Գրիգորի ուղղելով յայտարարեց թէ իւր գործած սպանութիւնը 174րդ յօդուածի տրամադրութեան կը պատկանի, որուն համեմատ տասն և հինգ տարի շղթայակապ աշխատութեան դատապարտուեցաւ։

Ծերունի Նաւավարը որ անքա՛ն յոյսերով օրօրուած էր դատավարութեան միջոցին, արձանացեալ մնաց իր տեղը, և աչքերէն՝ որք յառեալ կը մնային Նախագահին ձեռքը գտնուած օրինագրքին վրայ, արտասուաց քանի մը կաթիլներ հոսեցան. այս եղաւ այդ վայրկենին իւր զգացած դառնութեան բոլոր արտայայտութիւնը։

Ատեանը վերջանալէ առաջ Սարաճեան էֆ. ծանոյց թէ վճռաբեկ ատեանին պիտի դիմէ։

Դատապարտեալը դուրս հանուեցաւ երկու ոստիկան զինուորաց հսկողութեամբ որոց մէջտեղէն կը քալէր գլխիկոր և յամրաքայլ. Զաւակներն իրեն կը հետեւէին արտասուելով, և ունկնդիր ժողովուրդը կը ցրուէր արգահատալից ակնարկ մը ուղղելով Գրիգորին վրայ։

ՆՈՐՏՕՆ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԸ

(Վէպ)

Հեղինակ

ՔԵՐՈՎԲԷ ԼԻՄՈՆՃԵԱՆ

Այս ընտիր և բարոյալից վէպն, ի գին 5 ղրշ. ի, կը վաճառուի Աշճեան, Ջարգարեան և Գավաֆեան գրատուներու ինչպէս նաև Պաղչէ Գափուի Փօզաս և Ցախոր աղայից քով։ 482

Յանձնարարութիւնք կ'ընդունուին, Գավաֆեան գրատուն, Զամպագճըլար, յանուն Հեղինակին։

ՅՈԲԵԼԵԱՆ

Հ. ՂԵՒՈՆԴ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԱԼԻՇԱՆԻ

Դ

ՎԵՆԵՏԻԿ, 16/28 Մայիս

Երեք թղթակցութիւններով զըրկեցի Յոբելեանի հանդիսին նկարագիրը. այդ առթիւ գրուած նամակներն հաղորդեցի. այժմ կը ներկայացնեմ հեռագրերն. այսպէս աչա՛ Արեւելքի ընթերցողներն իրենց աչքին առաջ կը տեսնեն այն մեծ «Ալպոմը» որուն մէջ ըստորագրած են աշխարհիս Հայերն, որուն մէջ նկարուած է Հայոց սիրտը։

* *

Ահաւասիկ հեռագիրները զորս կը բաժնեմ խումբերու.

Ա

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՔ

ԹԻՖԼԻԶ, 24 մայիս

Մշակի խմբագրութեան անդամք եւ Ձեր վրայ սքանչացողներու մի խումբ կը ներկայացնեն իրենց ջերմագին բարեմաղթութիւններն Ձեր յոբելեանի ազգային մեծ տօնին առթիւ։

Գրիգոր Արծրունի, Գաբրիէլ Սունդուկեանց, Տօնիէլ Տէր Գրիգորեանց, Սարգսեան, Ամատունի, Մարգեան, Փաշայեան, Տէր Մովսէսեան, Գաբրիէլեանց, Տէր Միքայէլեան, Մելիքսէթ Թամամշեան, Հախվերդեան, Կոստանդեան, Յովսէփ Տէր-Ստեփանեան, Աբեղա Վարդապետեանց։

* *

ԹԻՖԼԻԶ, 24 մայիս

Բաղդ ենք համարում շնորհաւորել մեր աշխարհի Ջրալից բեկորներին շուռնչ տուող հայր Ալիշանի գիտնական, գրականական արդիւնաշատ յոբելեանի։

Արձագանքի խմբագրութիւն

* *

ԹԻՖԼԻԶ, 24 մայիս

Աղբիւրի, Տարազի խմբագրութիւն շնորհաւորելով մեծ յոբելեարին՝ համբուրում են նորա հզօր աջին։

Նորայեան

* *

ԹԻՖԼԻԶ, 25 մայիս

Խմբագրութիւն Նոր-Դարու շնորհաւորելով արժանաւոր տօնախմբութիւն յիսնամեայ գրական գործունէութեան Նահապետին ծերունու, մաղթէ կեանս երկարօրեայս ի վայելումն պտղոց անզուգական վաստակոց իւրոց։

Սպանդարեան

* *

ԹԻՖԼԻԶ, 25 մայիս

Ընդունեցէք խորին յարգանք շնորհաւորութիւն Ձեր յիսնամեայ գործունէութեան Մուրճի խմբագրութիւնից։

Արասխանեանց

* *

Օտար երկիր հրատարակուող մի ուրիշ թերթի խմբագիրն ալ հեռագրով հաղորդած էր մի ուղերձ ստանաւոր 63 բառով։

Բ

ՄԱՍՆԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ՀԵՌԱԳԻՐՔ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆՔ. Այբուբենի կարգով

ԷՋՄԻԱԾԻՆ, 24 մայիս

Շնորհաւորեմ յիսնամեակ Հայր Ղեւոնդեայ Ալիշանայ. երկարեսցի արեւ կենաց նահապետիդ հայրենեաց, պլպուլիդ վարդից Աւարայրի, երգչիդ սուրբ Մասեաց։

[illegible] Եպիսկոպոս Սեդրակեան

* *

Կ. ՊՈԼԻՍ, 25 մայիսի

Պսակաւորիդ հանդիսին խնդակից, օրհնելոյդ կենաց օրհնաբան, անմահացելոյդ յերգս և ի մատեանս հայրենական, շնորհաւորեմ ի սրտէ փառաւոր յոբելեանդ.

Գարեգին Եպիսկոպոս Սրուանձտեանց

* *

ՊԷՇԻՔԹԱՇ, 25 մայիսի

Ձեր յոբելեան տօնախմբութիւն մըն է վասն հայ ազգին որուն փառքն էք իբր բանաստեղծ, հոյակապ գրագէտ, հրապարակագիր, աշխարհագրաբան, պատմաբան, հնագէտ. հաճեցէք ընդունել զյարգանս իմ սքանչացման, և եղբայրակցական բարեմաղթութիւններ։

Խորէն Արքեպիսկոպոս

Նախագահ Հայոց Կեդր. Կրօն. Ժողովի

* *

ՍԻՄՖԵՐՕՊՕԼ, 24 մայիսի

Հաճեցէք ընդունել բարեմաղթութիւններս, յարգոյապատիւ Հայր Ղեւոնդ, Աբրահամ, Ղուկաս։

Զեէ

* *

ՆԻԽՍԱՐԼԹՕՊՕԼԻՍ, 23 մայիսի

Կեցցէ՛ յաւէրժ պարծանքդ ուխտիս, հայր հայրենեաց Ալիշան, ընկերօքն իւրոց հոգեկցօքն։

Տէրեան

* *

ՀՌՈՄ, 25 մայիսի

Ձեր սիրեցեալ վարդապետութեան Յոբելեանի առթիւ Ձեր ըղձալի կեանքի համար ջերմեռանդաբար կը բարեմաղթեմ բազում երջանիկ տարիներ։

[illegible]

Եպիսկոպոս Ազարեան

* *

ԻԶՄԻՐ, 26 մայիսի

Առ յարգամեծար մեծ արժանաւոր պատմագիրն, աշխարհագէտն, հնագէտն, վիմագէտն, թարգմանիչն, բանաստեղծն, գրագէտն առաքէ ջերմագին բարեմաղթութիւնս։

Եպիսկոպոս Օրմանեան

* *

ԶԱՆԱԶԱՆՔ. Այբուբենի կարգով

ՀԱԼԷՊ, 24 մայիսի

Ի խորոց սրտի կը պաշտէ զձեզ, ան-

կեղծօրէն կ'աքանչանայ Ձեր վրայ, և իր բարեմաղթութիւնները կ'ընէ Ձեզ։

Ա...ն, [illegible]

ԲԵՐԱ, 24 մայիսի

Հաճեցէ՛ք ընդունիլ բարեմաղթութիւններս. միշտ խորին մեծարանքով եմ, Ձեր անձնուէրը

[illegible]

ԹԻՖԼԻԶ, 25 մայիսի

Կը բարեմաղթեմ Ձեր հանդիսաւոր տօնախմբութիւնը, կը մատուցանեմ սըրտակաթ ողջոյն, խորին երախտագիտութիւն և խորին յարգանք։

Գաբրիէլ [illegible]

ԲԱԳՈՒ, 25 մայիսի

Բազմաջան, արդիւնաշատ նահապետիդ սրտագին շնորհաւորութիւն։

Եղիշէ [illegible]

ՍԵԼԱՆԻԿ, 25 ապրիլ

Ձեր յոբելեանի առթիւ ընդունեցէք մեծարանքներն ձեր նախկին աշակերտին։

[illegible]

ԻԶՄԻՐ, 24 մայիս

Շնորհաւոր յիսնամեակ։

Եփրեմ [illegible]

ՔՕՆՍԹԱՆՁԱ, 24 մայիս

Երախտապարտ քրտամբ համբուրելով բազմավաստակ աջին հոգեւոր բանաստեղծ Հայր Ալիշանի, երկար կեանք մաղթեմք իւր յոբելեանի առթիւ։

[illegible], [illegible]

ԵՐԵՒԱՆ, 25 մայիսի

Ջերմագինս մեծարելով ձեր գրական գործունէութիւն, արդիւնաշատ պսակեալ, կուգամ մատուցանել իմ յարգանքներ։

Կարապետ Կոստանեանց

ՔՈՆՍԹԱՆՁԱ, 25 մայիսի

Հանդիսիդ հերոս՝ ալեւոր գիտունին՝ մատուցանեմ սքանչացմանս հաւաստին։

Հ... Ա...

ԲԵՐԱ, 24 մայիսի

Շնորհաւորութիւններ յոբելեանի յարգոյապատիւ հարցն Ծարեան, Ալիշան, բարեմաղթէ երկար կեանք։

[illegible]

ՎԱՌՆԱ, 24 մայիսի

Ջերմագին բարեմաղթութիւններ.

Մ...ան

Հաճեցէ՛ք ընդունիլ ջերմագին բարեմաղթութիւններ վասն ձեր քահանայական յիսնամեակի. Աստուած պահէ զձեզ երկար տարիներ. դուք էք մեր խնդութիւնը, մեր պարծանքը։

Ձեր յարգալիր եղբօրորդին որ կը խնդրէ ձեր օրհնութիւնը։ Յ...

ՄՈՍԿՈՒԱ, 24 Մայիսի

Հաճեցէ՛ք ընդունիլ իմ սրտագին շնորհաւորութիւններս և ջերմագին մաղթանքներս, առթիւն յիսնամեայ տարեդարձի Ձեր գրական և գիտական գործունէութեան, այնքա՛ն բազմարդիւն, այնքա՛ն հրաշագան։

Ներսէսեան

[illegible]

ԹԻՖԼԻԶ, 24 մայիսի

Կը շնորհաւորեմ ձեր յոբելեանը և ձեզ կը բարեմաղթեմ ի բոլոր սրտէ քաջ առողջութիւն, երկար կեանք վասն երջանկութեան համայն հայ ազգին։

[illegible]

ԼԻՎՈՐՆՕ, 25 մայիսի

Կը մատուցանեմ բարեմաղթութիւններ Ձեր քահանայական յոբելեանին։

[illegible]

ԵՐԵՒԱՆ, 25 մայիսի

Հայր Ալիշանի կէս դարեան գործունէութեան հետ ծանօթ հայ քրիստոնեաների սիրտը կը բաբախի այսօր երբ տօնվում է նորա յոբելեանը. կեցցէ՛ հայր Ալիշան, շատ և շատ տարիներ հայութեան համար։

Ռուբէն [illegible]

[illegible]

ՓԱՐԻԶ, 25 մայիսի

Հայրենիքի սիրող մեծ պատմագրին բանաստեղծին շնորհաւորում եմ յոբելեան, ցանկանալով երկար կեանք.

[illegible]

ԲԵՐԱ, 24 մայիս

Բիւր բարեմաղթութիւններ, կը խնդրենք ձեր օրհնութիւններն.

[illegible]

ՍՈՒԼԻՆԱ, 25 մայիսի

Բոլոր սրտէ երջանկութիւն կը բարեմաղթենք. [illegible], [illegible]

Կ. ՊՈԼԻՍ, 25 մայիսի

Շնորհաւորութիւնն՛ր, հոյակապ գիտունդ Հայր Ալիշան։ Տիրան [illegible]

[illegible]

ՓԱՐԻԶ, 26 մայիս

Շնորհաւորութիւններ ի բոլոր սրտէ, կը բարեմաղթեմ երկար կեանք, առողջութիւն, ամեն տեսակ բարօրութիւն։ [illegible]

ՀՌՈՄ, 25 մայիս

Կամէի որ դարեր ապրիք. տրուալ ձեր հիացող [illegible]

——

Գ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՀԵՌԱԳԻՐՔ

([illegible])

ԹԻՖԼԻԶ, 24 մայիս

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ռուս Աշխարհագրական Ընկերութեան Կովկասեան բաժինը կ'առաքէ իր անկեղծ շնորհաւորութիւններն ձեր գործունէութեան Յիսնամեկի առթիւ, և կը բարեմաղթէ որ ձեր կեանքը երկարի շատ տարիներ։

[illegible], [illegible]

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԿԱՆԱՆՑ ԹԻՖԼԻԶԻ

ԹԻՖԼԻԶ, 24 մայիսի

Թիֆլիզի կանանց Բարեգործական ընկերութիւնը այսօրուայ հանդիսաւոր օրը մատուցանելով մատուցանում է բանաստեղծ Հայր Ալիշանին իր սրտագին շնորհաւորութիւններն ցանկանալով նորա երկար կեանք ի փառս Հայոց ազգին։

Ատենապետուհի [illegible]

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԵՐԵՒԱՆԻ

ԵՐԵՒԱՆ, 25 մայիսի

Երեւանի Հայոց Բարեգործական Ընկերութիւնը ողջունում է բազմարդիւն Հայր Ալիշանի պատկառելի յիսնամեայ գրական գործունէութիւնն։

[illegible]

ԳՐԱՍԻՐԱՑ ԸՆԿ. ՖԻԼԻՊՊԷԻ

ՖԻԼԻՊՊՕՊՕԼԻ, 24 մայիսի

Գրասիրաց Եղբայրութիւնը կը շնորհաւորէ Ձեր գրական գործունէութեան յիսնամեայ յոբելեանը։

[illegible]

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԹԻՖԼԻՍԻ

ԹԻՖԼԻԶ, 24 մայիսի

Հրատարակչական ընկերութիւնս շնորհաւորէ գյիսնամեայ բազմավաստակ ծառայութիւն նահապետիդ յասպարէզի հայ դպրութեան, մաղթելով ձեզ կեանս երկար յանընդհատ արդիւնաւորութիւն վաստակոց ձերոց։

Ատենապետ [illegible]

Ատենադպիր [illegible]

ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՀԱՅՈՑ ԲԱԳՈՒԻ

ԲԱԳՈՒ, 25 մայիսի

Բագուի Հայոց Մարդասիրական ընկերութիւնը խորին երախտագիտութեամբ շնորհաւորում է ձեր բազմարդիւն գրականական յիսնամեայ գործունէութիւն։

[illegible], [illegible]

——

Դ.

ՁԱՆԱԶԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ԽՈՒՄԲԵՐՈՒ ՀԵՌԱԳԻՐՔ

([illegible])

ԱԽԱԼՑԻԽ, 25 մայիսի

Շնորհաւորում ենք ձեր բազմաշխատ յիսնամեայ գրական գործունէութիւնը. ցանկանում ենք ձեր գրչին բեղմնաւորութիւն, կեանքին արեւշատութիւն։

Հայ [illegible] խումբը

ԱՂԷՔՍԱՆԴՐՕՊՕԼ, 24 մայիսի

Աղէքսանդրօպօլու Կաթոլիկ Հայոց համայնքն բերկրութեամբ տօնում է նահապետիդ յիսնամեայ յոբելեան, ցանկանալով երկար կեանք յօգուտ ազգի։

[illegible]

ԱՂԷՔՍԱՆԴՐՕՊՕԼ, 25 մայիսի

Շնորհաւորում ենք գյիսնամեակ արգասաբեր գործոց նահապետիդ։

[illegible]

ԲԱԳՈՒ, 25 մայիսի

Հայրենի գրականութեան և գիտութեան անխոնջ մշակի բազմավաստակ ձեռքերին համբոյր։

[illegible]

ԲԱԳՈՒ, 25 մայիսի

Հայցելով ձեր հայրական օրհնութիւն Բագուայ հայ կանայք շնորհաւորում ենք ձեր յիսնամեայ գրական արդիւնաւոր գործունէութիւնն։

Ի դիմաց կանանց

[illegible]

Սուրբ հայրենիքի քաղցր յիշատակներն աչքի առաջ կանգնող բազմավաստակ ծերունիին, Բագուայ հայ երիտասարդութիւնն անկեղծ սրտով մատուցանում է շնորհաւորանքներ, նորա բազմավաստակ գրական գործունէութեան առթիւ։

Ի դիմաց երիտասարդաց

[illegible]

ԲԱԳՈՒ, 24 մայիս

Ուսուցչական խումբ երկսեռ ուսումնարանաց Հայոց Բագուայ բերկրութեամբ շնորհաւորէ բազմավաստակ նահապետիդ յիսնամեայ գրական, գիտական գործունէութիւնն մաղթելով ձեզ ամս բազումս ծաւալել զլոյս և զհոգի ի սփիւռս հայրենեաց։

[illegible], [illegible]

ԲԱԳՈՒ, 24 մայիս

Բագուայ հայ բժիշկներս մատուցանեմք ձեզ մեր խորին շնորհաւորութիւնները ձեր յիսնամեայ բազմարդիւն գործողութեան առթիւ յասպարէզի գիտութեան և գրականութեան։

[illegible]

ԲԱԳՈՒ, 24 մայիսի

Ամենախորին ակնածութեամբ և երախտագիտութեամբ շտապում ենք շնորհաւորել ձեր յիսնամեայ կրօնական գրական բեղմնաւոր գործունէութիւնն ի կողմանէ Բագուայ հայ վաճառականաց։

[illegible]

ԲԱԳՈՒ, 25 մայիսի

Կարամուրզան խումբով խորին պատկառանօք բարեմաղթում է վերապատուելիութեանդ յոբելեանը։

[illegible]

ԲԱԳՈՒ, 24 մայիսի

Խնդութեամբ շնորհաւորենք մեր բազմաշխատ գիտնականի հանճարաւոր քերթողին ամենապատկառելի նահապետիդ Սրբազան Հօր Ալիշանի գործունէութեան յիսնամեակ։

[illegible]

ՓԱՐԻԶ, 24 մայիսի

Ստորագրեալներս, Հայք Փարիզի, կը շնորհաւորենք Մխիթարեանց Ակադեմին առթիւ յոբելեանի փառապանծ հօրն Ալիշանայ, առ որ կ'ուղարկեն հաւաստիքն իրենց ջերմ համակրանքի եւ խորին սքանչացման։

[illegible]

ՓԱՐԻԶ, 26 մայիս

Փարիզի հայ ուսանողական միութիւնը շնորհաւորելով ազգօգուտ գիտուն Հայր Ալիշանին յիսնամեայ յոբելեանը մաղթում է երկար կեանք։

Հայ ուսանողութիւն Փարիզի

ԳԱՆՁԱԿ, 24 մայիսի

Դարուս մեծ Հայ Հայր Ղեւոնդ, Գանձակայ հայ հասարակութեան փոքրիկ խումբս մատուցանում է ձեզ իւր ջերմ և սրտագին շնորհաւորումն ձեր յիսնամեայ քրտնաջան ազգօգուտ և բեղմնաւոր գրականական գործունէութեան առիթով. ի սրտէ խնդրում ենք Արարչից շնորհել ձեզ, մեր պաշտելի և անփոխարինելի քերթողահայր, երկար կեանք ի բարօրութիւն ազգիս։

[illegible]

ԵՐԵՒԱՆ, 24 մայիսի

Երեւանեայ Թեմական դպրանոցի ուսանողականք շնորհաւորում են արդի հայ գրականութեան նահապետ Ալիշանի գործունէութեան յիսնամեակն, ցանկանալով վաստակաւոր հօրն երկար ու պայծառ օրեր։

[illegible]

ԷՋՄԻԱԾԻՆ, 25 մայիսի

Արարատայ ձորէն կ'առաքեմք մեր շնորհաւորութիւններն, կ'աղաչեմք Աստուծոյ որ շնորհէ երկար փառաւոր կեանք առ ամենասուրբ նահապետն արդի հայ բանաստեղծութեանց և գիտութեան։

[illegible]

Տէր Գաբրիէլեան, [illegible], Տէր Գրիգորեան։

ԹԵՈԴՈՍԻԱ, 24 մայիսի

Ցայժ խոնարհաբար կ'աղաչենք յարգոյապատիւ հայրերը Ղեւոնդ, Աբրահամ, Ղուկաս, փառաւոր յոբելեարներն, հաճին ընդունիլ մեր բարեմաղթութիւններն և զմեզ համարել ի թիւս իրենց վրայ սքանչացողներու։

[illegible]

ԹԻՖԼԻԶ, 25 մայիսի

Ձեր հանճարին երկրպագու հայ հասարակութիւնը Թիֆլիզի շնորհաւորում է Ձեր յիսնամեայ ծառայութեան լրումն հայրենի գիտութիւնների ասպարիզում այսօր։

Այսօր ի պատիւ ձեր խմբուած Հայկական զաւակներ հայկական սեղանի շուրջ տօնախմբում են մեր բնավայրի աւերակների վերականգնողի, մեր պաշտելի նախահարց փառքի պատմչին և վերջի բազմարդիւն սպասաւորութեան յիսնամեակը։

Մեր բնավայրի ՆՈՒԱԳՆԵՐԻ, ՑՈՒՇԻԿՆԵՐԻ, ՍԻՍՈՒԱՆԻ, ԱՅՐԱՐԱՏԻ անմոռանալի և տօնելի հեղինակին մեր սրտագին երախտագիտութիւնն յայտնելով, ձեր սիրած Հայոց աշխարհի զաւակներս մաղթում ենք ձեզ երկար կեանք ի փառս մեր բնավայրի և հայկազեան դպրութեան։

Հարիւրաւոր սեղանակիցների կողմից

Աբէլ [illegible]

ԹԻՖԼԻԶ, 24 մայիսի

Բոլորումն յիսնամեայ սպասաւորութեան Ձերոյ յասպարէզի հայրենական գիտութեանց շնորհաւորէ Ներսէսեան դըպրանոց սրտառուչ մաղթանօք. յուսացեալ ի շնորհս Նախախնամութեան խնդրեմք ի Տեառնէ զերկարութիւն կենաց ձերոց, որ հաւասարապէս մեծագին է վասն գիտութեան և վասն ազգին այնորիկ որ ի վաստակս հանճարոյ ձերոյ տեսանէ զանցեալն իւրոյ զճակատագիր։

Նախագահ. Մամբրէ Եպիսկոպոս

Հոգաբարձու. Իշխան Կոստանդեան

Բէհբութեան

Տեսուչ. Սպենդիարեան։

ԺԸՆԵՎ, 25 մայիսի

Շնորհաւոր, Հայր Ալիշան բազմարդիւն գրական յիսնամեակ։

Մի խումբ հայ ուսանողներ

ԻԶՄԻՐ, 24 մայիս

Իզմիրի հայ հասարակութիւնը իր սրտագին շնորհաւորութիւն մատուցանէ ազգային մեծ հնախօսիդ ու քերթողիդ ձեր յոբելեանի առթիւ։

[illegible]

ԻԶՄԻՐ, 24 մայիսի

Հայ երիտասարդութիւն Իզմիրի սըրտագին շնորհաւորելով ձեր պանծալի գործունէութեան յիսնամեակն մաղթէ երկարութիւն ձեր անգին կենաց։

Հայ երիտասարդութիւն

ԽԱՐԱՍՈՒ-ՊԱԶԱՐ, 24 մայիսի

Երախտագէտ հայ հասարակութիւնը տօնում է նահապետ ձեր յիսնամեակը, մաղթում է առողջութիւն, երկար օրեր։

[illegible]

ԽԱՐԱՍՈՒ-ՊԱԶԱՐ, 24 մայիսի

Մեծաշանձար պատմաբան, աշխարհագիր, գերագոյն բանաստեղծ Հայոց, առթիւն ձեր քահանայական և գրական յիսնամեայ յոբելեանի բոլոր կաթոլիկ հայերն Խարասու-Պազարի ձեզ կը մատուցանեն բիւրաւոր անկեղծ մաղթանքներ։

[illegible]

ԽԱՐԲՈՒԴ, 23 մայիս

Խարբերդի հայ ուսանողները մեծ ուրախութեամբ շնորհաւորում են մեծարգոյ Հայր Ալիշան ձեր յիսնամեայ գրական եւ գիտական բեղմնաւոր գործունէութիւն։

Հայ ուսանողներ

ԽԶԼԱՐ, 24 մայիս

Բաղդաւոր ենք համարում մեզ շնորհաւորել մեր ամենից սիրելի մեծ հայրենագէտիդ գրականական յիսնամեայ յոբելեան ցանկանալով պաշտելի նահապետիդ երկար կեանք։

[illegible]

ԽԶԼԱՐ, 24 մայիս

Շնորհաւոր ենք պաշտելի նահապետիդ ազգային գրականական բազմարդիւն գործովք յիսնամեայ քահանայութիւն։

[illegible]

ՄԱՐՍԷՅԼ, 25 մայիս

Մարսէյլի հայ գաղթականութիւնը կը շնորհաւորէ յարգանքով յիսնամեակն գերյարգոյ Հ. Ալիշանի եւ կը մաղթէ նմա երկար երջանիկ կեանք։

Հայ գաղթականութիւն

ՄԵԼԻԹՕՊՕԼ, 25 մայիս

Մելիթօպոլի հայ գաղթականութիւնը ջերմագին կը շնորհաւորէ յիսնամեայ յոբելեանն անխոնջ գործունէութեան գերագոյն քնարային Ալիշանի, յասպարէզի հայ գրականութեան։ Կը մաղթէ ազգային մեծ աշխատաւորին կատարեալ առողջութիւն, երկնային զօրութիւն վասն բարեբաստութեան եւ փառաց հայկական հանճարի։

[illegible]

ՄՈՍԿՈՒԱ, 24 մայիսի

Ի խորին սրտէ շնորհաւորում ենք ձեզ ձեր ազգօգուտ և բազմեռանդ մատենական և գրականական գործունէութեան յիսնամեայ յոբելեանի առիթով և յայտնում ենք մեր ամենաջերմ ցանկութիւններն որ ձեր բազմարդիւն գործունէութիւնը շարունակուի և շատ երկայն և երկար տարիներ ազգային ինքնաճանաչութեան զարգացման համար։

Ձեր հանճարի յարգողներ

Ներսէսեան, [illegible]

ՆՈՒԽԻ, 23 մայիսի

Ո՛չ կարօտի ալէզարդ գլուխ նահապետիդ ձեռակերտ պսակի, զի պսակ անմահութեան բոլորեն ի գլուխ ձեր հերք ձեր, վերստին կենդանացեալ և պայծառացեալ քաջազուն նախնիք և քաղցր բնավայր։ Եւ արդ մեզ մնայ սքանչանալ պանծալի գրչաց եւս և փառաւորեսցեն և պանծացեն նորանոր վաստակօք։ (Վերջին տողերը փոփոխութեամբ հանուած)։

[illegible]

ՊԱԹՈՒՄ, 24 մայիսի

Պաթումի հայ հասարակութիւնը նուիրական պարտականութիւն է համարում արտայայտելու իւր խորին մեծարանքը, երախտագիտութեան զգացմունքներն և ամենաջերմ բարեմաղթութիւններն տասնեւիններորդ դարու հայկական գրականութեան ուսումնական և բազմավաստակ նահապետին իւրոյ յիսնամեայ յոբելեանի առթիւ։

[illegible]

ՊԵՏՐԲՈՒՐԳ, 25 մայիսի

Ձեր յիսնամեայ յոբելեանին առթիւ կը մատուցանենք մեր ջերմագին շնորհաւորութիւններն և մեր սրտագին բարեմաղթութիւնները. կը խնդրենք Աստուծմէ որ դեռ շատ շատ տարիներ երկարէ ձեր կեանքը, նուիրեալ հայկական գիտութեան։

[illegible]

ՊԵՐԼԻՆ, 24 մայիս

Պերլինի հայ ուսանողութիւնը ցանկանում է նահապետիդ երկար կեանք։

[illegible]

ՊՈՒՔՐԷՇ, 25 մայիս

Ռումանիոյ Հայերը կ'առաքեն ձեզ իրենց ջերմագին շնորհաւորութիւններն, և ի սրտէ կը մաղթեն որ Աստուած զձեզ պահպանէ դեռ երկար տարիներ վասն փառաց և զարգացման հայ դպրութեան։

[illegible]

ՌՈՒՍՃՈՒԳ, 24 մայիս

Կը կցենք մեր շնորհաւորութիւններն առ այնս զոր ձեր միաբանութիւն ձեզ կը մատուցանէ այսօր շնորհաւորելով ձեր յոբելեանը։ Մեր յարգալից մեծարանքներն առ բանաստեղծն ժողովրդական, պատմագիրն մեծաշնորհ, և անխոնջ հետաքննիչն աշխարհագրութեան մեր բնավայրի։ Կեցցէ՛ հեղինակն Սիսուանայ և Վասպուրականի։

[illegible]

Մեսրոպեան սանուց ընկերութիւն (դպրոցական աշակերտք)։

ՍԱՄՍՈՆ, 28 մայիսի

Խնդութեամբ կը ձայնակցինք ուխտաւոր սրտերու մաղթելով ձեզ, պատուական հայրիկ, նոր յիսնամեակի երջանիկ շրջան։

[illegible]

ՍԻՄՖԵՐԱՊՕԼ, 24 մայիս

Ստորագրեալքս, ի դիմաց հայազգեաց երկուց դաւանութեան, բազմավաստակ ազգասէր նահապետիդ գրականական յոբելեանի առթիւ որդիական անկեղծութեամբ կը յայտնեմք մեր ջերմ երախտագիտութիւնը ազգային մատենագրութեան մասին ձեր անխոնջ աշխատութեանց համար, բարեմաղթելով վայելել անոնց քաղցր պտուղը եւ սիրեցեալ ազգիդ համակրութիւնը։

ՔԱՀԱՆԱՅՔ

[illegible]

ՍԱՐԿԱՒԱԳ

[illegible]

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒՔ

[illegible]

ՈՒՍՈՒՑԻՉՔ

[illegible]

ՎԱՌՆԱ, 25 մայիս

Երիտասարդութիւն և ծերութիւն ազգին հայոց միայնակ առթիւ հոյակապ յոբելինին ձերոյ ճանաչեն միաբանութեամբ ի ձեզ, սիրեցեալ և մեծարեալ Հայր Ղեւոնդ Ալիշան, զնա որ անմահացուց զբանաստեղծութիւնն, զգրականութիւնն եւ զաւերակս բնավայրին մերոյ։

[illegible]

ՏԷՐՊԷՆԹ, 24 մայիս

Շնորհաւորում եմ Ձեր յիսնամեայ գըրական գործունէութիւնը։

[illegible]

ՏՐԱՊԻԶՈՆ, 24 մայիսի

Կը բարեմաղթենք ձեր յոբելեանը։

[illegible]

ՔԻՇՆԵՎ, 25 մայիսի

Բաղդաւոր ենք համարում մեզ համար միանալ այսօր Հայ ազգի ուրախութեան. շնորհաւորում ենք Ձեր գործունէութեան յոբելեան, մաղթելով ձեզ երկար կեանք ի պարծանս Հայոց ազգին։

[illegible]

ՕՏԵՍԱ, 24 մայիսի

Նահապետիդ ձայն աղէկէզ, պատմաբանիդ սիրտ զգայուն, սուրբ [illegible] դէպ խանդակաթ յերկիրն մեր, Մուսայդ դու վեհ, դեռ շատ երկար հնչէ՛ հնչէ՛ տաւիղդ անմահ։

[illegible] հայ ուսանողներ

Կը դոցեմ [illegible], մաղթելով բոլոր Հայոց որ Հ. Ալիշանը կարենան իրենց քովը տեսնել, կարենան զնա շրջապատել և համբուրել այն նկարչի ձեռներն որ 19րդ դարու հրաշքներէն է։

Ճշգրիտ լուսանկարչի մը պէս նըկարել բնավայրը զոր չէ տեսած, միթէ հրաշալիք չէ՞ այս։

Բայց միթէ սրտի համար կա՞յ հըրաշք։

Սիրտը Աստուծոյ մասն է. ամենազօր է։ ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

[illegible]

1890 Մայիս 1էն մինչև 31

	Օրական	Ամսական
Պէշիկթաշի գիծ	6,616.97	205,126.—
Աքսէրայի »	6,182.63	191,661.50
Շիշլիի »	6,768.89	209,835.50

Կ. Պոլիս, 4 Յունիս 1890

Ընդհ. Տնօրէն
Ա. ԹՐԻՒԼԷ

ԴԱՐՄԱՆՈՒՄՆ ԿԼԻՆՃԻՐԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ

Պատուաւոր ազգային մը որ ցարդ ձրիաբար դարմանած է բազմաթիւ անձեր, որք կլինճիրի հիւանդութեամբ իրեն դիմած էին՝ և իր դեղերէն բոլորովին ապաքինած են, ամեն կողմէ արտայայտուած փափաքանաց համաձայն՝ Ղալաթիա Բէնլյէնպիւ Բազար Ձինճիրլի Խանի վերի յարկը թիւ 11 սենեակն յատկացուցած է իրեն, ուր պիտի ընդունի և դարմանէ կլինճիրիկ բանուոր հիւանդները։

Աղքատները ձրիաբար պիտի դարմանուին։ 478 5—15

ՍԳՈԴԻ ՄՕՌՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Խասգիւղ, Կ. Պոլիս, 13 փետր. 1888

Պարոնայք Սքոթ և Պոուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական գիրքովս կարող չեմ փորձել ընել, այլ համաձայն ուրիշներու փորձերուն և այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրիւ ձկան իւղն, իր այդ վիճակին մէջ գիւրաւ խմուելով և մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի հաչակած է, մանաւորապէս այս յաջող պատրաստութեան մէջ։

ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԵՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանին

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԸՐԱՍՔԸՐԻ

Իքինճի աղըր ալ էլպէօֆ չուհասը եուզ մէթրօ պէհէրի եիրմի իւչ ղուրուշ։

Նիւվէզ Սաքսոնեա չուհասը պին մէթրօ պէհէրի իքի ղուրուշ։

Մավի չուհա իքի եուզ մէթրօ պէհէրի եիրմի իւչ ղուրուշ։

Եէշիլ չուհա եուզ էլլի մէթրօ պէհէրի թէօրթ ղուրուշ։

Պէյազ մաստամբոլ եիրմի պին արշըն պէհէրի իքի ղուրուշ պէչ փարա։

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարը իչուն միւզայէտէ օլունաճաղ չուհալար մայիսըն եիրմի սէքիզինճի կիւնինէ դատար միւնագասալէրի պիլ իճրա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկլէրինտէն իթասընա վէ եիրմի տօղուզունճը կիւնիւ եուզտէ պէշ թէմինաթլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

24 մայիս 1890 458
Նօ. 9 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԸՐԱՍՔԸՐԻ

Շամ շէրիֆտէ պուլունան ասաքիրի շահանէ իչուն մաքալինէ մէվճուտ միւնագասատա պուլունան սաաթէինին պէհէր քիլօսը իւչ եուզ էլլի ալթը, սօղանըն օն, կիւլիթինին եուզ օն պիր փարայա օրաճա թալիպի զուհուր էթմիշ օլտուղընտան պուրաճա իթասընա թալիպ օլանլարըն թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթայա դատար մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

22 մայիս 1890 457
Նօ. 8 2—3

Արտօնատէր Ս. ՅԱՄԱՍԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՇ ԲՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐԿԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3.000.000. **ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ** 6.515.542
ՀԱՍՈՅԹ 1888 **ՏԱՐՒՈՅ** 2.085,347

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3.000.000. **ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ** 3,581,000
ՀԱՍՈՅԹ 1888 **ՏԱՐՒՈՅ** 967,900

Ընկերութիւնքս կազմեալ ... Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահօրէն գիրենք ներկայացնել. նաև եթէ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասնին 17,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500.000 **ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ** Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

LE SANG C'EST LA VIE!!

RÉGÉNÉRATION DU SANG

PAR LE

ROB LECHAUX

AUX JUS D'HERBES

DÉPURATIF INCOMPARABLE

Sucs Végétaux concentrés de **CRESSON** et de **SALSEPAREILLE ROUGE, IODURE DE POTASSIUM** recristallisé

Le ROB LECHAUX donne la Force, la Santé, la Vie!

La plupart des maladies qui nous affligent ont pour cause la faiblesse ou l'altération du sang. C'est dans le sang que tous nos organes puisent les éléments nécessaires à leur nutrition. **Le ROB LECHAUX** répare les désordres de ce fluide nourricier, lui rend sa composition normale, le purifie, le rafraîchit, le fortifie, le régénère et par là assure la santé à ceux qui l'emploient.

« ... *Votre* Rob Lechaux *est excellent, car mon enfant est parfaitement guéri. Je vous autorise à publier ma lettre et mon nom.*
« Docteur LAROCHE, à Piégut-Pluvier (Dordogne). »

« ... *La reconnaissance me fait un devoir de vous rappeler que sans votre* Rob Lechaux *je ne serais probablement plus de ce monde.*
« L'Abbé LAFAYE, curé d'Eyburie (Corrèze). »

« ... *C'est à votre excellent* Rob Lechaux *que je dois la guérison de ma femme, malade depuis 7 ans, d'un grand épuisement qu'aucun médicament n'avait diminué.* « J. JOURDAN, Brig. de Gendarmerie, à Brigueuil (Chte) »

« ... *Votre* Rob Lechaux, *que j'ordonne souvent, produit de si bons résultats, que je veux en faire prendre à mon fils. Veuillez, etc.*
« Dr A. MOTHE, à Monfort-du-Gers. »

Médailles d'Or et Diplômes d'Honneur à toutes les Expositions

CONTREFAÇONS! Le succès rapide du **ROB LECHAUX** a fait naître de nombreuses contrefaçons toujours inertes et souvent dangereuses, que des spéculateurs audacieux offrent à la place du Véritable **ROB LECHAUX**.

L'Inventeur ne garantit que les flacons portant le **Timbre** *bleu de l'***Union des Fabricants** *et la signature authentique de :*

ENVOI GRATIS sur demande affranchie d'une très curieuse et intéressante Brochure (50e édition), sur la Régénération du Sang par le **ROB LECHAUX**.

Brochures en Langue Française, en Langue Turque et en Langue Grecque

BORDEAUX : MARIO LECHAUX, Phen-Chte, 164, rue Sainte-Catherine, BORDEAUX

Même Maison : **POMMADE ANTI-DARTREUSE LECHAUX**
Pour la Guérison externe de toutes les *MALADIES de la PEAU*

Կը ծախուի ի Կ. Պոլիս Տ. Բուշլիկեան Եղբարց քով, Եմին Էօնիւ թիւ 77, Տ. Փառամեան Պաղչէ Գաբու թիւ 13, Տ. Ժ. Վանտիլիմոս և ընկ. Սուլթան Համամ թին 14, ի Բերա Տ. Թէօտօրիտէս, Մեծ փողոց թիւ 244, Տ. Տիւսար Փոզզիական դեղարան, Մեծ փողոց թիւ 412, Տէլա-Սուտա դեղարանը Մեծ փողոց թիւ 169, և Ղալաթիա Տ. Ա. Թիթօս, Մեծ փողոց թիւ 18, Տ. Տէլաթօլա ժաք, դեղավաճառ Նիւքալք Գալարիա թիւ 68 և դեղագործական մթերանոց։

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈՏԻ ՕՃԱՌԸՐԸՆ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՃՈՒՏ ԻՒՂ

Իբ-ֆոսֆիտ որ չոր և սոտայով

Պատրաստեալ Ձեռամբ ՍԿՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք։

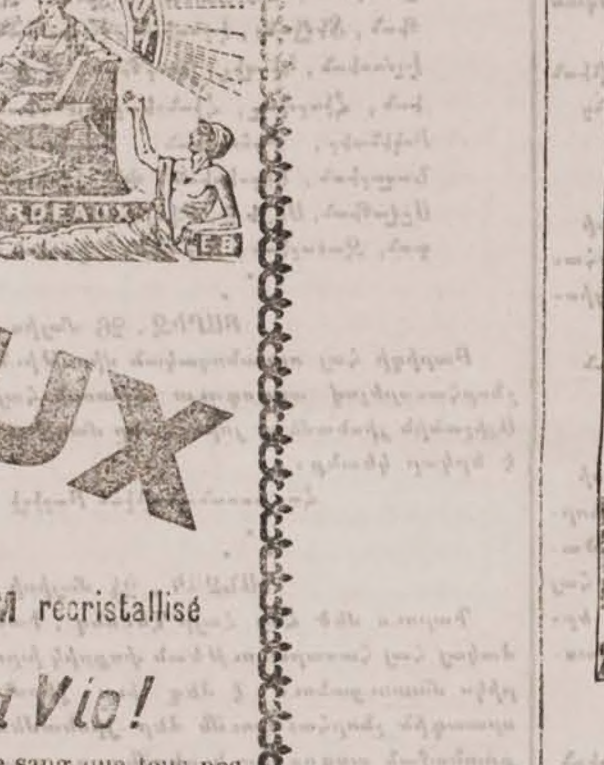

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորու ձկան համ իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իբոֆօսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճղաձութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, գիւրամարս է, և ամէնէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակալութիւնք ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԻՐՇԼ 84

Affections des Voies urinaires, Blennorrhagies, Catarrhe, Cystite, Néphrite suppurée, Mal de Bright, Coliques néphrétiques, Entérite chronique.

CAPSULES DE SANTAL DE LACROIX

PHARMACIEN DE 1re CLASSE
LAURÉAT de la SOCIÉTÉ de PHARMACIE de Paris
Lauréat et Ex-Préparateur de l'Ecole supérieure de Paris
76, Rue du Château-d'Eau, 76
PARIS

DÉTAIL : DANS TOUTES LES PHARMACIES

Ընդհանուր մթերանոցն է ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ ԺՈԶԷՖ ՔԱՆՁՈՒԲԻ, Մեծ փողոց Բէյօղլի, և ԴԵՂԱՐԱՆ Ա. ՄԵՐՀԱՄԼԹՃԵԱՆ, Պոլիս, Պաղչէ-Գաբու, 18 64

L'ԱՎԸՆԻՐ ՏԸ ՖԱՄԻՅԼ

L'AVENIR DES FAMILLES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՍՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՑ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ
ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂԻՈՅ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
61, ՌԻՇԻԼԻԷՕ ՓՈՂՈՑ, ԼԻՈՆ 61 (ՖՐԱՆՍԱ)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
80.000.000 Ֆրանք

ՄԻՆՉԵՒ ՑԱՅՍՕՐ ԵՂԱԾ Վ.ՃԱՐՄՈՒՆՔ
1.500.000 Ֆրանք

L'ԱՎԸՆԻՐ ՏԸ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեանց, արագ զարգացում մ'ունեցած է, եւր նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխ։

Ընկերութեան գործառնութիւնք բազմազիմի են, ինչպէս շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորսուելոյ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, երաշխաւորութիւնք և Գիլոգրամ փոխառութեանց և ճարտարարուեստից և վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, մանկանց համար օժիտ, հանգստեան անուիճ ծերութեան համար, ցեղանքը եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամէն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։ Ընկերութեան Պոլսոյ գործակալութիւնն սկսած է 1884 Յունուար 1 էն։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պետրոս Էֆէնտի Անպարճեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, թիւ 40. Պաղչէ Գաբու, Պոլիս։ 42

ROYAL VICTORIA

ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ԱՆՎՐԻՊԵԼԻ ԴԱՐՄԱՆ
ՄԱԶԵՐՈՒՆ, ՄՈՐՈՒՔԻՆ ԵՒ ՊԵԽԻՆ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԻՐԵՆՑ ՈՅԺՆ ԵՒ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ

Գործածութիւնը դիւրին. կ'արգիլէ մազերուն թափիլը. Հեռացնէ բոլոր աղտեղ արգիլելը յառաջ կը բերէ. Ճերմակն և փայլուն գոյն կուտայ մազերուն. Գործածութիւնը բազմաձախս չէ.

ՆԵՐԿ ՉԷ ՉԷ ԱՍՍ

Փափաքեալ արդիւնքն ընդհանրապէս յառաջ կուգայ 10—15 օր յետոյ

Այն անձինք որք ծամը հիւանդութիւններէ ելած են, անոնք որ մաքրութեան մէջ ... ունին, կամ այն որ կանխ տուած են և մեծ յոգնութեան ենթարկեալ բոլոր մազերին իրենց մազերը կորսնցնելու ենթակայ են, այս պարագայից մէջ մանաւանդ ՄԱԶԵՐՈՒ ԱՐՏԱՑԱԿԱՆ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉԸ կոչուած է։

ՄԵԾ ՔԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՄԱՏՈՒՑԱՆԵԼՈՒ

Ի Թուրքիա մեծաքանակ վաճառման համար միակ կեդրոնատեղին է ԷՍԹՈՒԻՆՏ ՖԱՐՈՒՆԱ, Մթերանոց անգլիական, Վոյվոտա թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 68

Օ ԲՐՕԿՐԷ

ԱՌԱՋԻՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ դրամոց, պատուանշաններու, փեղկերու, կաղնիէ ...ներու և այլ առարձագործական շինուածոց

ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐ

ՌՈՒԲԷՆ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ՊԵՇԻՒԹԱՇ, ԱԶԻԶԻՅԷ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 21, 22, 23

Այս գործարանի մէջ կը պատրաստուին կակուղ ու կարծր չոր փայտերէ ամեն տեսակ շինութիւնք թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։ Նոյնպէս զօրանոցներու, հիւանդանոցներու, վարժարանոց և խանութներու ներքին ու արտաքին առաջնակարգ ամեն տեսակ զարդարանքներն, ինչպէս նաեւ մեքենայով կատարուելիք ամեն տեսակ առաջնակարգ գործեր։ Գուտանիէ եղած յանձնարարութիւնք եւս կ'ընդունուին։

Այս գործարանը կը պատրաստէ նաեւ սառնարան, դղեակ և քանդակեալ զարդարանքներ, չարժական ... եռեակներ, բարամիասոր մեծ սանդուղներ և մեծ փոքրցի դուռներ։

Սոյն գործարանը գլխովին մեծապէս գոհ ... բլլան, որովհետեւ յիշեալ գործարանը մեքենայներու շնորհիւ մեծ դիւրութիւններ ունի։

ԱՐԱԳ, ԱԺԱՆ, ԽՆԱՄՈՎ ԳՈՐԾ 319

ՍՈՌՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿԱՐՈՂ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ —Վերջին քսան և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղղի հիւանդութիւններն, անզօրութիւն, ... թուլութիւն, ...

Կը բուժէ ... ուղղի և ... հիւանդութիւնները, լեարդի և երիկամանց հիւանդութիւններն, ...

ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ...

Ձգուշացէք շատ նմանութիւններէն. Տօքթոր Լալորի ճշմարիտ Ֆոսֆոտինը ... Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England ...

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պարսկաստանի ներկայացուցիչին քով,

65 Մ. ԷՍԹՈՒԻՆՏ ՖԱՐՈՒԽԱ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայսերական Թրամուէյին, 95 եւ 97,

ՀԱԶԻ ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ԲՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՅՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՌՉԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ դէմ եթէ ապահով դարման այս դեղին վայելած համբաւը մինչ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զոր Պ. Բոուէլ կ'ընդունի անընդմէջ որք գործածած են ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

«Անգլիոյ Թագուհւոյն ՆԵԴԼԻ Թեղանօթակրյն վրայ, ի Ռուսսա, ընկերութեան ...»

«Սիրելի պարոն, Ձեր որուէ կը նեղուէի յամառ հազէ ...

... (Ստ.) Վ. ԼԻՆՉԻԼ, Նեդլի Թեղանօթակրէն։»

Կը վաճառուի ամեն դեղատանց և արտոնեալ դեղագործաց քով, շիշը 1 շիլին 1½ բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի —Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՕՄԱՍ ՓՕՈՒԷԼԻ, 4, Ալպիօն Բաւէյս, Պլաքֆրայըր րոտ, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պարսկաստանի ներկայացուցչին քով,

64 Մ. ԷՍԹՈՒԻՆՏ ՖԱՐՈՒԽԱ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայսերական Թրամուէյին, 95 և 97

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէ)
ԿԱԼՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
Վարչութիւն փարիզ, 8, Պուլվար Մօնմարթր

ՀԱՆՔԱՋՐՈՑ ԵՂԱՆԱԿ

Վիշիի հաստատութեան մէջ, որ Եւրոպիոյ նմանօրինակ լաւագոյն հաստատութեանց մին է, ամեն տեսակ լոգարան և ... կը գտնուի ... հիւանդութեանց բուժման համար,

Ամեն օր մայիս 15 էն մինչեւ սեպտեմբեր 15 թատրոն և նուագահանդէս ի Քազինօ.—Երաժշտութիւն պարտէզին մէջ.—Ընթերցարան.—Տիկնանց վերապահեալ սրահ.—Խաղեր, խօսակցութեան և գեղարուեստի սրահներ։

ԱՄԵՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ ԿԸ ՏԱՆԻՆ Ի ՎԻՇԻ

Տեղեկութեանց համար դիմել առ Ընկերութիւնն, Պուլվառ Մօնմարթր, 8, Փարիզ. 427

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթօր Ալերի ջերմային հիւանդութեան, այս բուժելիութեան բազդրութիւն մի է զոր ամեն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճահճախառն վայրերու ջերմատ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութեան և ապարինիչ առողջ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդիւնքը առողջութեան։ Այս ֆիզիքական խանգարութիւններն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անընդմիջելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն. որոց առ անուններ տրուած է ջերմ և տարտ, թազալ ջերմ, պարբերական ջերմ, ընդհանուր ջերմ մագլայի տենդ և հրատապ տենդեր,

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտ ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ բուրեալ մահահոտ նիւթերով, կամ բոյս ազդումներէ և այլ աններու ծախումներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Ալերի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այս թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն առաւելապէս անվնաս և անխոս է և օգտակար առողջ, միայն թէ տրուած հրահանգին համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Միացեալ և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ. 151

COMP. RUSSE

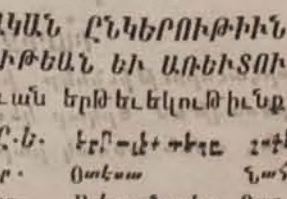

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Օր ամսոյ	Ժ. Ը. Ժ.	Երթեւեկութեան	շոգենաւ
Բշ. 21 2	2 Եր.	Օտեսա	Նախիմօֆ
Գշ. 22 3	5 Եր.	Ալեքսանդրիա	Չար
Դշ. 23 4	10 Առ.	Անտոլու	Օտեսա
Դշ. 23 4	10 Առ.	Սեվաստոպօլ	Օլէգ
Եշ. 24 5	2 Եր.	Օտեսա	Չեղարեվիչ

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Բիրէճ Գաբու։ 136